INDICIS RERVM OMNIVM PRAECIPVARVM, QVAE IN COMMENTARIIS, ac operibus omnibus ALPHONSI TOSTATI EPISCOPI ABVLENSIS Continentur,

Auctore Francisco Fontano Sacræ Theologiæ Magistro,

PER REVEREND. D. RAINERIVM BOVOSIVM Canon. Regul. Congreg. S. Saluatoris restituti, & aucti

PARS PRIMA.

Ad PHILIPPVM II. Catholicum & Inuictissimum Hispaniarum, & Indiarum Regem.

VENETIIS, M D XCVI.
Apud Io. Baptistam, & Io. Bernardum Sessam, fratres.

RAINERIUS BOVOSIUS LECTORI.

NE tibi mirum sit, Lector studiosissime, si huius Indicis ordo dictionum alphabeticus aliquantum perturbatus, ac præposterus quandoque videatur. Etenim Auctori forsitan libuit eas dictiones, quarum primæ literæ diphthongi sunt, disponere, non quidem ratione literæ, quæ prior est in diphthongo, vt par erat, sed ratione eius, quæ in eo magis resonat, præcipueque profertur. Aegyptus, quæ per Ae diphthongum scribitur, tibi sit exemplo. Ea nanque non in litera A, sed in E collocata est, quòd per E, non per A proferatur. Inuenies præterea nonnulla vocabula, quæ idem Auctor vti corruptè iuxta antiquam cacographiam scribebantur, ita quoque in præsenti opere interdum perperam scribi, ac collocari voluit: veluti Esaias pro Isaias, Hierusalem pro Ierusalem, Hieremias pro Ieremias, Eua pro Heua, Ordeum pro Hordeum, & id genus alia. Quæ si à nobis ad propria loca translata non sunt, nec emendata, ne Auctor ipse mutaretur; cum tibi nihil hoc referat, non debet etiam esse molestum, modo sit opus quoad rem ipsam, quod præcipuè spectare debes, perfectum, copiosum, atque locis auctum plusquam sexcentis. Vale.

INDEX RERVM OMNIVM PRAECIPVARVM, QVAE IN COMMENTARIIS, AC OPERIBVS OMNIBVS ALPHONSI TOSTATI EPISCOPI ABVLENSIS Continentur,

AVCTORE FRANCISCO FONTANO SACRAE THEOLOGIAE MAGISTRO.

PER R. D. RAINERIVM BOVOSIVM Canonicum Regularem restitutus, & auctus.

Aaron.

Abel

Index in omnia Opera

Sicionios

busdam, & de quibusdam non, & tamen quantum ad modum faciendi iustitiam debet esse diuersitas, quia non debet esse idem modus procedendi cōtra omnes, nec etiam eædem pęnę, vel ęquales debent inferri, &c. Matth. tom. 2. 242.c.1.B

Acceptio personarum fit, quando persona est impertinens ad meritum rei, quæ datur: nam si sit pertinens, tunc causarum erit acceptio, & non personarum, cū ipsa persona simpliciter non sit circunstantia actus moralis, sed bene si consideretur persona secundum conditionem meritoriam, vel demeritoriam, pertinentē, vel impertinentē. Deut. 6.c.3.H

Acceptio personarum fit tātum duobus modis, quòd si pluribus fiat, ad istos duos reducitur. Primo modo fit, quando potestas distribuentis pęnam, vel absolutionem, damnū, vel lucrum, honorem, vel infamiam, ligata est per aliquam legem taxantem, quātum quali dari debeat. Secundo quādo distributio, superabundans in vno, præiudicat alteri, &c. Deuteronom. 6.c.3.I

Acceptio personarum non potest fieri de rebus proprijs accipientis, quare pater ille familias, qui conduxit operarios in vineam suam, Matt. 20. Non fuit acceptor personarum. Deuter. 6.c.4.G

Acceptio personarum significat quandam considerationem personæ ad faciendum aliquid pro illa, propterea quia talis persona est, & nō accipere personam est non considerare illam ad hoc, quòd ei vtilitatem, honorem, aut aliquid boni impēdamus propterea, quia talis persona est. Mat. to 6. 26.c.4.I

Prima conditio acceptionis personarum est, quòd sit in bonum. Mat. tom. 6. 27.c.1.A

Acceptio personarum est, quando sola persona consideratur in boni distributione, secus tamen si natura consideretur, & non persona, vt si dem eleemosynam alicui, quia homo est, non cōsiderando, quòd sit pauper, vel iustus, &c. quia tunc non est acceptio personarum. Matt. tom. 6. 27.c.1.B

Quando fit aliquid boni alicui propter conditionem personæ, contingit interdum quòd sit acceptio personarum, & interdum non. Nam si conditio illa, quam respicimus, facit debitum esse personæ, vel ei competens, tunc non est acceptio personarum, quia non accipitur ibi persona, sed causa, secus tamen si illa conditio non faciat debitum esse personæ, vel ei competens. Mat. tom. 6. 27.c.1.C

Acceptio personarum est, quandocunque res aliqua datur, siue propter solam personam, siue propter aliam causam, quæ non facit rem debitam, seu competentem, & hoc siue conditio se teneat ex parte personæ, siue non. Mat. tom. 6. 77.c.2.A

Sunt quædam conditiones, quæ faciunt aliquam personam esse dignam ad aliquid, & non ad aliud. vnde eadem conditio personæ in vno negocio considerata, facit acceptionē personæ, & non in alio, &c. Mat. tom. 6. 27.c.2.A

Acceptio personarum semper est peccatum, quia opponitur cuidam virtuti, scilicet, iustitiæ distributiuæ, & vetatur Deuter. 1. Non accipies cuiusquàm personam. Et Prouerb. 18. Accipere personam in iudicio non est bonum. Matth. tom. 6. 27.c.2.E. Et semper est peccatum mortale, vt probatur Matth. tom. 6. 28.c.1.A

Circa acceptionem personarum est regula, quòd quādocunque in dando aliquod bonum alicui, cōsideratur sola persona, vel quęcunque aliæ conditiones personæ, siue intrinsecæ, siue extrinsecæ, quæ non faciunt personam illo bono dignam, vel saltem capacem, est acceptio personarum, si est materia, in qua cadat talis acceptio. Mat. tom. 6. 27.c.3.H

Cum persona consideratur secundum naturam eius, licet illa maior sit, quàm suā res, tamen comparando quo ad nos, vel quo ad rectitudinem operationis, magis præcipua est cōditio personæ, quàm persona, cum persona ipsa non faciat hominem dignū aliquo bono. secus tamen conditio personæ, & sic quando fit aliquid propter personam, accipitur nō causa vt causa, & ideo est acceptio personarum. Mat. tom. 6. 27.c.3.K

In acceptione personarum non potest cadere ignorantia, quia actus iste, de seipso, importat quòd fiat propter intuitum personæ, sine conditione dignificante. Matt. tom. 6. 28.c.3.G

In acceptione personarum semper fit contra dilectionem proximi, vel Dei, vel vtriusque. Matth. tom. 6. 28.c.3.G

Acceptio personarum aliquando contingit in exhibitione honoris, & aliquando non. Et hoc accipiendo honorem large in toto suo ambitu, &c. Matth. tom. 6. 29.c.1.A

Præferre diuites pauperibus, aliquando est acceptio personarum, & aliquando non. Matt. to. 6. 31.c.2.E

Acceptio personarum locum habet circa iudicia, immo est id, quod magis corrumpit iudicia. Matth. tom. 6. 31.c.4.K

In quolibet iudicio potest contingere acceptio personarum, quia in quolibet incidit, aliquomodo, iustitia distributiua. Mat. tom. 6. 32.c.1.E

Acceptio personarum aliquando contingit in datione eleemosynæ, & aliquando non. Et circa hoc ponuntur aliquæ regulæ. Mat. tom. 6. 32.c.4.F

Acceptio personarum nō potest esse, nisi cum aliquid diuidēdum est inter plures, & datur alicui si ne causa, vel saltem est aliquid, quod debet dari alicui de multis cum certa dignitate, & datur vni, in quo nō est illa dignitas. Mat. tom 6. 33.c.1.D

Non est acceptio personarum, nisi quando tenetur qs ad certum modum. Mat. tom. 6. 33.c.2.B

Circa eleemosynam non est nisi vnus casus acceptionis personarum, scilicet, quando occurrunt multi pauperes, & vnus est in extrema necessitate, & non alij, & dimisso illo, qui est in extrema necessitate, datur eleemosyna alteri. Mat. tom. 6. 33.c.1.D

Acceptio personarum raro cōtingit in donationibus, quas sponte facimus, & hoc in vno casu, scilicet, si occurrat alicui pauper in extrema necessitate, & nolens illi dare, donet sponte alicui non indigenti, neque petenti, sed hoc improprie dicitur acceptio personarum. Mat. tom. 6. 33.c.4.F

Acceptio personarum est, cum aliquid tribuitur alicui personæ præter proportionem dignitatis suæ in eis, in quibus est certus modus dandi. Matt. tom. 6. 34.c.1.C

Acceptio personarum potest accidere interdum circa dispensationes, quæ fiunt ad habilitandum personas, vel legitimandum eas. Mat. tom. 6. 36.c.3.H

Acceptio personarum potest contingere in electione prælatorum, & interdum non. Mat. tom 6 37.c.2.C

In electione prælati ex his, qui sunt in Ecclesia, vbi est dignitas vacans, potest contingere acceptio personarum. Mat. tom 6. 38.c.3.F

Acceptio personarum est, quando quis personam, & non causam considerat. Deuter. 6.c.3.F

Accessorium.

Non est eadem lex in accessorio, quæ in principali, præcipue cum illius contrarium lege cauetur. Numeri tom. 1. 218.c.2.A

Accidens.

Accidentia solo numero differentia, habent principium differendi a sola distinctione subiectorum. Exodi tom. 1. 280.

Adonias.

Affinis.

Index in omnia Opera

Alienare

Amor

Angelus

Nam

Quòd

Anima

Animal.

agerent

Aqua benedicta.

taurum

Argumen-

Quid

Mat.

speciei

Azariæ

Baptizare, baptizari.

Baptizatus.

Baptismus Ioannis.

Bathus,

Ad

intelli-

Benedicere. Benedictio.

alius,

Bestialitas

Caath.

Cain

Carceres

Cœlum

Per

Quæ

Cæremoniale.

Ceres.

Ceruix.

Ceruus.

Cæsar.

tris

rit

Chananæus.

Cholera. Cholericus.

Chry-

seruo centurionis &c. Interdum nullo petente con ferebat sanitatem aliquibus, vt patet de paralytico in piscina. Ioan.5. & de cæco nato. Ioan.9. Matth. to.4. 262.c.4.F

In Christo non erant passiones, sed ipse Christus in se ipso concitabat interdum tales motus, quales sunt hominis passionati, &c. Mat.to.4. 264.c.4.F

Christus nunquam mendicauit ostiatim, nec Apostoli eius, cùm non esset talis consuetudo inter Iudæos, quia Deus vetuerat, Deut.15.di. omnino pauper & mendicus non erit inter vos. Matt.tomo.4. 277.c.3.k

Christi erat illa pecunia, quam Iudas habebat in loculis, & in illam habebat plenũ ius, quia donata erat illi simpliciter Mat.to.4. 277.c.4.H

Christus aliquando solet respondere discipulis aliter, quàm petant ipsi, vt patet Act.1. nam quibusdã dicentibus; Domine si in tempore hoc restitues regnum Israel? intelligentes de restitutione temporali, &c. Christus respondit de spirituali restitutione, vel potius decollatione noui regni, quod nunquam datum fuerat, dicens: Non est vestrum nosse tempora vel momenta. Matth.to.5. 4.c.2.A

Christus ex parte animæ, nullum defectum accepit, sed solum ex parte carnis. Matth.to.5. 30.c.4.G

Christus fuit primus qui aperte locutus est de sæculo futuro. Mat.to.5. 125.c.3.K

Quare Christus non induxit Apostolos abstinere simpliciter à venereis. Matth.to.5. 137.c.1.D

Christum cõsolatus est angelus, Luc.22. per modum ministerij astando ei, eo modo, quo homines consolantur ad præsentiam amicorum, & si nihil aliud eis conferant. Mat.to.5. 30.c.4.I

Christus in passione sua dixit manifeste se esse Deũ, & non prius, ne impediretur passio sua. Matt.to.4. 190.c.3.G

Christus non fecit, aut dixit aliquid, eo animo vt semper taceretur. Matth.to.4. 229.c.1.B

Nullum maius bonum quàm habere Christum habitantem in cordibus nostris, & nullum maius malum, quàm non habere illum. Matth.to 5.f.13.c.4.I

Christus nullam pœnam ordinauit in nouo testamento, sed dimisit pœnas disponẽdas per eos, qui præsunt ecclesiæ. Matth to 5. 57.c.1.A

Quòd Christus seipsum tradidit, & per ipsum tradidit, & Iudas & Iudæi. Mat.to.4. 272.c.4.F

Christus dedit tres modos liberandi homines à peccatis, quæ in alterutrum committunt, Matth.to.5. 45.c.2.B

Christi prædicatio cœpit in Galilæa in finibus Zabulon, & Nephtalin in vrbe Capharnaum. Matth. to.5. 75.c.3.F

Qui dicantur in nomine Christi congregari. Matth. to.5. 62.c.1.B

Christi gesta in terra Iuda incipiunt narrari ab illo: Matth.19. cum consumasset Iesus sermones hos, migrauit à Galilæa, & venit in finibus Iudææ trans Iordanem, &c. Matth.to.5 fol 75.col.3 F. Venerat enim prius in Iudæam, sed propter æmulationem Iudæorum, & specialiter pharisæorum, reliquit Iudæam. Ioan.4 ibidem. Ascendebat tamen in Hierusalem ad templum in festiuitatibus, in quibus Iudæi solebant ascendere, & maximæ in festo Azymorum, & tunc prædicabat, & faciebat miracula, de quibus Matthæus nihil tangit, sed Ioã.2.3. & 5.

Christus non seruabat omnia, quæ mandabat discipulis seruare, vt de fugiendo in alteram ciuitatem, quando in vna esset persecutio; verum est tamen, quòd aliquãdo hoc Christus seruauit, & aliquãdo nõ, nobis dans exẽplũ. Mat.to.5.186.c.1.A.& c.4 A

Christus pecuniam habebat in eius dispensatore Iuda. Ioan.12.& 13. & ex pecunia illa emebat omnia necessaria, etiam panem ferebat Christus in via, Mat.15.& 16. Mat.tomo 5. 202.c.1.A, & tomo 6. 24.c.2.B

Christum sequebantur turbæ multis de causis, Mat. tomo 5. 206.c.2.D, & tom.4.11.c.1.C

Christus sponte passiones suscipiebat, & sponte suscipiens, naturaliter affligebatur ab eis, sicut cæteri homines, Mat.tom.5.cap.21.quæst.5.

Christus circa mortem suam omnia egit clariora tã in dictis, quam in factis, Mat.tom.5.cap.21.quæst.6

Christus aliquando vsus est cautelis, similiter & Paulus, & hoc etiam licet nobis in nostram vtilitatem, cum non cedit in præiudicium iuris alieni, vel non includatur in seipsis aliquod illicitũ, scilicet, quòd sit expresse lege vetitum, Mat.tom.5 253.c.2.E

Christus inter se, & Ioãnem posuit duas differentias: prima est ex conditione personarum, scilicet, vitæ suæ, secunda ex conditione doctrinæ, primam seruauit Mat.11. di. venit Ioannes non manducans, neque bibens, idest, vita Ioannis fuit multum austera circa cibum, & potum, ita vt videretur non manducans. Filius autem hominis fuit mãducans & bibens, idest, vita sua mediocris concordans vitæ aliorum hominum, &c. Secunda differentia ex conditione doctrinæ, Mat.tom.21. videlicet, Venit Ioann. in via iustitiæ, &c. Matthæ. tomo 5. 262. columna.2.A

Christus est missus post omnes Prophetas, propter multa, Mat.tom.5 268.c.2.A

Christi animæ plus perfectionis contulit Deus, quam omnibus hominibus simul, Matth. tomo 4. 218. colum.4.F

Christus ostendit se esse pretium nostræ redemptionis. Mat.tom.4 272.c.1.E

Duo sunt præcipua, quæ Christum sequi impediunt, s. cura rei familiaris, & communicatio ad vxorem in venereis, Mat.tom.5 136.c.4 H

Viuente Christo discipuli eius habebant vxores, & post mortem eius illas retinebant etiam in prædicatione, aliqui eorum eas secum ducebant, vt colligitur 1.Cori.9. cum dicitur. Nunquid non habemus potestatem sororem mulierem circunducendi, &c, Mat.tomo 5 137.c.1.A

Christus faciebat miracula propter doctrinam suam, vt crederentur, quæ ipse prædicabat, Mat. tomo 4. 147.c.2.A

Christum Iudæi maiores, qui mortem ei tractauerunt, cognouerunt esse Deum, & Messiam cognitione quadam habituali, quam postea perdiderunt excæcati, &c. Ita dicit Nicolaus, cuius fundamenta ponuntur author autem tenet, quòd nec ipsum cognouerunt esse Deum: Nec etiam cognouerunt esse Messiam, Matth. tomo. 5. 272. colum. 3. G & sequen.

Christum esse Messiam, quandiu viuebat, non cognouerunt Iudæi, nec poterant cognoscere ex scripturis euidenter, licet bene probabiliter, & per quandã opinionem, &c. Mat.tom.5 275.c.2.C

Quòd Christus diceretur Nazarenus, fuit magna occasio, quòd Iudæi non crederent in eum, Mat.to.5 275.c.3.k

Quòd Christus esset Messias, quando viuebat, nõ poterat cognosci euidenter, sed per reuelationem, Mat.tom.5 276.c.2.B

Christi prædicatio incæpit anno 15. Tyberij Cæsaris, Mat.tom.6 23.c.1 B

Christus ostendebat se Deum in duobus, in quibus Deus excellit omnia, scilicet, per posse, & per intelligere,

De

Christus falsus.

Pręceptum

De

quam

Per

Omne,

vitandam incõtinentiam, & fornicationem, quòd non est peccatum: si autem propter experiendam delectationem solum fiat, videtur esse mortale, et si fiat intra limites matrimonij, si tamen voluerit aliquis, quòd sit tantum veniale, non est multum insistendum contra eum, Mat.tomo 2 174.c.1.E

Et aliqui dicunt, quòd execrabilius sit isto modo coire cum vxore, quam cum meretrice, sed falsum dicunt, vt probatur ibidem.

Nullus coitus est simpliciter contra naturam, quantumcunque ille sit turpis, dum tamen sit cum foemina, & in vase solito, Mat.tomo 2 175.c.1.A

Coitus, quo foemina supergreditur virum, semper est peccatum mortale, vt probatur Matth. tomo 2, 175.c.1.B

Coitus coniugalis non potest esse malus, nisi per accidens, & hoc potest prouenire ex multis, supposito vero matrimonio, primo ex intentione, vt scilicet non fiat gratia generandi, vel debiti reddendi, vel fornicationis vitandæ tam in se, quàm in vxore, sed fiat gratiam saturandæ libidinis, vel quærendæ delectationis. Nam tunc si concupiscentia consistat intra terminos matrimonij, erit veniale peccatum, Si autem extra terminos matrimonij progrediatur, erit mortale peccatum, Matth.tomo 2. 178 col.4.G

Secundo si coeat quis cum vxore propter sanitatem, peccatum est, eo quòd queritur res propter finem, ad quem non est, sicut si quis velit baptizari solum, vt sanetur, vt patet 4.Sentent. distinct. 6. Et erit veniale, si talis concupiscentia sit intra limites matrimonij: si vero extra erit mortale, & minoris culpæ est, quàm si fiat propter solam delectationem, quod est peccatum veniale, aliquando minus, & aliquando maius, Mat.tomo 2 179.c.3.G, &c.

Coitus non est propter delectationem, sed potius delectatio propter coitum, Mat.tomo 2 179.c.4 F

Coitus coniugalis nimis frequentatus, & supra modum, quando fit causa prolis, & temporibus illis, quando vxor non est impedita, concipere, si nondum concepit, non erit peccatum, nisi propter aliquid aliud, vt propter tempus, vel locum, & cæt. Si non fiat propter prolem, & vir est potens ad venerea, tunc talis coitus redit in idem cum coitu, qui fit propter vitandam incontinentiam, & cæt. Mat. tomo 2 180.c.1.E

Coitus coniugalis in loco sacro non potest excusari a peccato, similiter si fiat in loco publico propter humanam verecundiam, & honestatem cõuictus humani, quare male agebant Cynici Philosophi, &c. Sic tenet S.Tho.4.Sentent.distinct.32. Sed Albertus Magnus in eadem distinctione tenet, quòd tenetur reddere in loco sacro debitum, si petens instanter petat, & cæt Et debet reddere cum dolore, petens autem peccat, & magis quàm qui petit in tempore vetito, quia violatur locus sacer, & indiget reconciliatione, extra de reconciliat. Ecclesiarum, vel alta.cap.si Ecclesia, Et de Consecra.distin. 1.cap. Ecclesijs, & cap.si motum, & cap.de fabrica, Et hoc quomodocunque effundatur semen in Ecclesia, scilicet, per adulterium, per incestum, fornicationem, mollitiem, &c. Si fiat per coitum dicitur pollutio legalis, & polluta Ecclesia indiget reconciliatione, & hoc si coitus sit coniugalis, si vero alias indiget reconciliatione, & reconsecratione, vt patet in dicto cap. si Ecclesia. Et hoc intelligitur, nisi semen fuerit decisum per somnium, & quando ista pollutio est manifesta, vt si aliquis delinquens, hoc confiteatur, vel ambo, vel est fama, & scandalum nascitur, Alioquin si constaret alicui sacerdoti Ecclesiam esse pollutam, non ideo deberet cessare a diuinis in ea, neque debet petere recõciliationem, sic enim tenetur communiter, Mat. tomo 2 180.c.2.E

Contra coitum coniugalem sunt aliqua impedimenta temporalia & quędam propter reuerentiam, vt est oratio, ieiunium, &c. & alia propter causas non sacras, vt propter fœcunditatem & menstrua, purificationẽ & similia, & tempora sacra sunt tria, scilicet, tempus ieiunij, orationis, & susceptionis eucharistiæ, & probatur per singula, Matth. tomo 2 181.c.1.C

De tempore ieiunij habetur 33.quęst.4.c.Christiano & ca.non oportet de tempore orationis, habetur in eadem quæst.ca. sciatis, & huiusmodi tempora sunt dies festi, vt ibidem ca. quotiescunque, & cap. fratres, quod intelligitur vt preceptum, non tamen in omnibus festiuitatibus, sed in præcipuis, de consecra. distin. 3 cap. pronunciandum, vbi nominantur istæ festiuitates. idem videtur de festiuitatibus statutis in singulis prouincijs, licet non sint tantæ obligationis & assignantur causæ, scilicet, eleuatio mentis in Deum, & vt facilius Deus exaudiat,

De tempore suscipiendæ eucharistiæ, Matth.tomo 2 181.c.3.K

Et hæc impedimenta intelliguntur quo ad petere debitum, & non quo ad reddere, & aliquando non sunt impedimenta, quo ad petere, ibid.

Et petere debitum diebus festis absolute non est peccatum, nisi secundum quòd ab ecclesia vetitum est, & tunc iste actus efficitur malus, quia contra præceptum. Interdum tamen diebus ieiuniorum, & festiuitatum debitum licite petitur, vt si fiat ad vitandam fornicationem in vxore, si tamen fiat ad prolem gignendam, vel ad vitandam fornicationẽ in se ipso, vel ad libidinẽ saturandam, peccatum est mortale, secundum aliquos, & secũdum San. Tho. veniale, quod verum est si sit ex infirmitate carnis &c. si tamen ad libidinem saturandam, mortale est, & hoc siue cõtineatur libido intra terminos matrimonii, siue non, vt aliquid operetur prohibitio Ecclesię, Et hoc cõmunius tenetur, potest etiã teneri, quod tenet San. Tho. Matth. tomo 2. 182. colum.1.E

Reddere tamen debitum est simpliciter de necessitate, vt patet extra de coniugio leprosorum, cap.2.& 33.quæst.5.cap.si dicat ibid.

Ad petitionẽ vero debiti solum festiuitates, & quadragesima cum alijs temporibus ieiuniorum obstant, sed ad celebrationem nuptiarum alia tempora obstant, scilicet, a quadragesima vsque ad octauas Pentecostes, & tribus hebdomadibus ante festum Sancti Ioannis Baptist. Et ab aduentu, vsque ad Epiphaniam, vt patet 33. quęst.4. cuius assignatur ratio &c.ibid. 182.c.4.F

Et tamen in prędictis temporibus, non interdicitur matrimonium, ibid.

Coitus licitus est tempore imprægnationis, sicut & alijs temporibus, itaque licite potest peti debitum, & reddi si nullum sit periculum de aborsu. Nam aliàs non debet peti debitum, neque reddi, quia nõ debet fieri homicidium, vt reddatur debitũ, quod fit per aborsum, cum iam formatum est puerperiũ 32.quæst.2.cap.aliquando, & c.quia vero & c.coire cum vxore, cũ durant immunditiæ 5.dist.c.ad eius. Et hoc tenet de honestate, Nam si cõtrarium fiat, non peccant mortaliter, Matthæ. tomo 2. 183. colum.4.I

Coitus est licitus tempore menstruorum, scilicet, quòd qui reddit tunc debitum, nõ peccat, qui vero

Concor-

De

Inuitatio

Factum

Ad

In

Dare.

Et

soluí,

Decimarum

tacit

Leuitæ

Humana

Diaboli

Descensus.

Et

Per

Dignum.

Diluuium particulare.

regis

Dispensare.

Dispensare. Dispensatio.

Nemo

ductile

Ebron.

Ecclesiæ

Aeternitas.æternum.

Aeter-

exequen-

Quando

Circa

F.

Fama

Febris,

Ferrum

Fidelis.

Omnes

Finis

Formæ

Fran-

Quando

Gabaa.

De

In

Gener.

Generare. Gignere.

Generabile.

Generatio.

Generatiua virtus.

veniebant

Habere.

gua

Hebræorum

Hædus

Hęretici,

Hieronimus

Hierusalem.

Quòd

Humores.

Humiliare. Humiliari.

Humilitas.

Et

Iabel.

Quare

Magna

magna

magna corpis resolutio,&c.si tales sint,quòd se,& familiam suam non possunt sustentare, nisi laborādo;nam si possunt,tenentur potius cessare a laboribus,vt possint ieiunare &c.nam qui per laborem intendunt consequi lucrum non necessarium, nō excusantur a ieiunio.Et dicitur lucrum necessariū illud, quod requiritur ad quotidianam sustentationem,& superfluum dicitur illud,quod est vltra sustentationem quotidianam, sed lucrum dicitur necessarium,quod requiritur, consideratis communiter necessitatibus humanis, Matthęi tomo 3 90.c.4.K

De seruitoribus dominorum,quando possint in diebus ieiunii pluries comedere, Matthæi tomo 3 91.c.3.F, Et idem dicendum est de legentibus ad mensam,cęnante conuentu in diebus ieiuniorum ibidem. 91.c.3.C

A ieiunio non potest excusari prægnans nisi timeatur de periculo propter fętum. Et eadem est ratio de lactantibus paruulos,quæ indigent multo cibo ad nutritionem suam,& generationē lactis, & boni lactis,Matthęi tomo 3 91.c.3.K

Volens frangere ieiunium,ex aliqua causa, aliquādo non tenetur habere dispensationem,& aliquando sic,Matthęi tomo 3 92.c.2.E

De temporibus ieiunii assignatis ab Ecclesia dantur aliquæ causæ,Mat.to.3.92.c.4.F, Nec fuit conueniens,vt Ecclesia instituerit,quòd quilibet fidelis ieiunaret quolibet anno.50.vel 60.dies quando ipse vellet,ibidem. 93.c.2.A

Ex temporibus statutis ad ieiunandum, quædam nō ieiunantur ab omnibus,vt tempus Aduentus Domini,& dies sabbathi.extra de obseruatione ieiuniorum.c.consilium,& 12.distin.ca.illa, & de cōsecratio.3.dist.c.sabbatho,quædam alia obseruantur a tota ecclesia.vt Quadragesima.disti.4.c.Quadragesima,& de consecra.disti.3.ca.constituimus. Similiter vigilia Natiuitatis Domini,& omnium sanctorum,& omnium Apostolorum, &c.Matthæi tomo 3 93.c.1.B

Ieiunia quatuor temporum non celebrabantur ante tempus Calixti papæ,sed solum ter ieiunabatur in anno,ipse vero instituit ieiunium quatuor temporum 76.distin.ca.ieiunium, & assignationē prędictorum temporum,quia primum istorū 4 temporum fiebat 1.hebdomada Martii a principio 2.fiebat 2.hebdomada iunii 3.fiebat hebdomada 3.Septembris 4.hebdomada 4.Decēbris 76.distin.cap. Constantinus. Sed postea fuerunt aliter assignata, s.quòd si Calen.Martii eueniret feria 4.vel ante.celebraretur eadem hebdomada ieiunium, si autem 5.feria, vel post, ieiunium fieret hebdomada 2. De 2.ieiunio, eodem modo.in.2.hebdomada iunii,hoc addito, quòd si istud ieiunium eueniret in hebdomada,quæ est ante Pentecostem, non celebraretur in eadem, sed in sequenti, de.4.ieiunio erat generale,quòd in sabbatho ante vigiliam natiuitatis Domini finiretur 76.disti.ca.de ieiunio.Sed iste modus non obseruatur in totū nūc, sed primū ieiunium est prima hebdomada Quadragesimę 2. in hebdomada Pentecostes 3.in Septembri, vt dictum est 4 in Decembri eodem modo 76.distin.c. statuimus.Et causa huius ieiunii quatuor temporum assignatur multiplex.prima,quòd istud ieiunium fit in laudem Dei,& fit per quatuor tempora &c.Matthęi tomo 3 94.c.2.E

Ecclesia consueuit ieiunare in vigiliis aliquorum sanctorum, vt in vigilia assumptionis beatissimę Virginis,extra de obseruatione ieiuniorum ca.ex parte,& vigiliæ Laurentii, & omnium.S.& omnium Apostol.vigiliæ præter vigilias Apostolorum Philippi,& Iacobi,& Ioan.Euangelistæ,cuius assignatur causa extra de obseruatione ieiu.cap.consiliū, quia Philippi &c.cadit infra solemnitatem Paschalem &c.Et vigilia Ioan.infra octauam Natalis Domini,nec tenetur opinio Hostien.quòd circa Apostolorum ieiunia consuetudo sit tenenda, vt ieiunentur,vel non.Et ieiunare in vigiliis Sanctorum institutum est,vt mentem habeamus dispositā ad orationem &c.Mat.tomo 3 95.c.1.B

Ieiunium rogationum, & vigiliæ Pentecostes non est de præcepto,sed de consilio,sic dicitur de consecra.distin.3,cap.rogationes in glo.&c.secus tamen si ista ieiunia sint alicubi recepta ex consuetudine,& approbata;nam tunc efficitur ieiuniū necessitatis,&c.Mat.tomo 3 95.c.2.D

Ieiunium in.2.4.& 6.feriis,nō est de necessitate, quia statuta de illis ieiuniis non fuerunt recepta,nec approbata per consuetudinem,sicut nec illud statutum,quòd inciperent clerici ieiunium a Quinquagesima 4.distin.c.denique.§.hoc,& si legibus &c. Matthæi tomo 3 95.c.3.E

Ieiunare in sabbatho non est necessitatis, sed standū est consuetudini, etiam quo ad comedere carnes in sabbatho, vel non comedere, Matthæi tomo 3 95.c.4.F

Ieiunium Aduentus non est obligatorium quamuis aliqui dicant, quòd ieiunium Quadragesimę, & Aduentus instituta sint a Beato Petro, Matthæi tomo 3 95.c.4.G

Si vigiliæ Sanctorum ieiunandę veniant in die Dominico, ieiunium illarum celebrabitur sabbatho præcedenti. extra de obseruatio.ieiuniorum cap. ex parte, & capitu.consilium, Matthæi tomo 3 95.c.4.K

Ieiunium secundum se est opus bonum, & si propter bonum finem fiat, nullo tempore vituperabile est,quamtuncunque sit tempus solemne, Ecclesia tamen quibusdam temporibus ieiunium interdixit,ostendens quòd de necessitate nullum ieiunium sit in illis faciendum propter aliquas causas lętitiæ,cum ieiunium communiter pertineat ad mærorem.tempus inter Pascha,& Pentecostē. Et dies Dominica,& dies Natalis Domini,& quęlibet 5.fer.extra quadragesimam 76.dist.§.non autem &c.tamen ex deuotione quilibet potest ieiunare prædictis diebus.Et etiam licitum est cuilibet prouinciæ introducere ieiunium hoc tēpore obligatorium,Matthæi tomo 3.96.c.1.A, Et idem dicendum est de diebus Dominicis, ꝙ non est necesse ieiunare in illis,bene tñ potest quis ex deuotione ieiunare,ibi.96.c.3.F,Et de.5.feria idem dicendum est,vt patet de consecra.dist.3.cap.ieiuniū,& hoc propter duo,primò ꝑ errorē tollendū,&c. secundo propter excellentia huius diei. Maioris tamen excellentię est dies Dominicus,sed dies 5.fer. desiit haberi in honore &c.ibidem.

Manichęi ieiunabāt diebus Dominicis.dicētes nullā esse differētiā excellētię vnius diei sup alteram sed hoc reprobatur ab ecclesia,Mat.to.3. 96.c.2.E

In ieiuniis dterminatꝰ hora nona ad sumēdū cibū,&c. Et ista hora pōt dupliciter accipi,s.strictè,& largè; strictè est finis tertię,quartę diei artificialis; largè verò est quęcūque pars tēporis post finē Sextę,s.secūda quarta diei,qn̄ Sol est in pūcto meridiei,& in pricipio declinationis a pūcto meridiei incipit hora nona,& licitū est ieiunātibus māducare,& hoc interpretatꝰ Ecclesię cōsuetudo generaliter,q̄ post meridiē cōcedit immediate cibū ieiunantibus,Et ob hoc in diebus ieiuniorū ecclesia dicit nonam

semper

do

do vestem vel stramenta lecti, in quo fluens semine sederet. Vigesimaquinta si quem manus fluentis semine tangeret, nisi prius ille lauaret manus suas, Leuiti. 15. Vigesimasexta in emissione seminis per coitum, Leuiti. 15. Vigesimaseptima in pollutione nocturna Deuteronom. 23. siue illa pollutio contingeret cum peccato, siue sine peccato, & maior immunditia reputabatur in pollutione nocturna, quã in quocumque coitu &c. Vigesimaoctaua erat in muliere cognita carnaliter Leuiti. 15. Vigesimanona in tactu mulieris tempore menstrui, siue tangerentur vestes siue carnes, Leuitic. 15. Trigesima in tactu lecti menstruatæ eo tempore, quo erat separata, Leui. 15. Trigesima prima erat tactus vasis, vel stramẽti super quo sederet mulier tẽpore mẽstruorũ, Leui. 15. Trigesima secunda in coitu cum menstruata. Et ista immunditia durabat septem diebus. Trigesima tertia in tactu mulieris fluẽtis sanguine, &c. Leuitic. 15. Trigesimaquarta in tactu lecti eiusdem iacendo in eo, vel tangendo saltem manu. Trigesima quinta in tactu strati cuiuscunque, aut stramẽti, vel rei, in qua sederet illa, &c. Leui. 15. 36. in coitu cum illa. Et durabat immunditia 7. diebus Leui. 15. 37. in tactu, quo magnus sacerdos tangebat caput hirci in die expiationis, &c. 38. portando prædictum hircum in desertum. 39. portando vitulum, & hircum immolatos pro peccato populi, & sacerdotis magni, &c. Leui. 16. 40. In esu carnium vetitarum. Leui. 17. 41. cremare vitulam ruffam. Nu. 19. 42. Manere cremando illam vsque quo verteretur in cineres. 43. colligere cineres illos post cõbustionem: Nu. 19. 44. Aspergere illos cineres cum aqua lustrationis ad expiandum immundos, &c. 45. Cum quis introibat loca iudicij ad litigandum, Mat. tomo 7 302. c. 2. C, &c.

A cõtaminatione præfatarum quadraginta quinque immunditiarum qualiter contaminati emundarẽtur Mat. tomo 7 305. c. 2. C

Naturalis immunditia erat dupliciter immunditia, scilicet naturaliter, & legaliter, & ideo illius erat duplex mundatio, vna naturalis, & alia legalis, cuiusmodi erat lepra, & fluxus seminis, & fluxus sanguinis in muliere extra tempora menstruorum, Mat. tomo 7 305. c. 2. D

De immunditijs legalibus veteris testamẽti. Et quomodo quædam durabant semper, vt lepra, & fluxus seminis vel sanguinis, & si sanabantur erant adhuc immundi per 8. dies post sanationem, & quædam durabat per quadraginta dies in pariente masculum, & per octuaginta in pariẽte fœminam, sed in tãgente mortuum vel morticinum per septem dies, reliquæ vero per vnum diem. Et quædam statim expiabantur abluto corpore in aquis viuẽtibus cuiusmodi erat immunditia summi sacerdotis per tactum capri emissarij. Omnes tamen immunditię prohibebant ab ingressu templi, & a contactu rerum sacrarum sub pœna mortis, &c. Defensorio 12. col. 4. K

Aliquam immunditiam iussit Deus incurrere: Leui. 10 Nam præcepit Misahel, & Elisaphan, & toti domui Israel vt sepelirent, & plãgerent Nadab, & Abiu, quod tamen vetuit Aaron, & reliquis filijs suis &c. Leuit. 147. c. 4 H

Immundus.

Immundus dicitur aliquis dupliciter, vel quia aliquid in se immundum continet, vel quia ab aliquo actu prohibitus est, propterea quòd videat aliquid immundum continere. Exemplum primi est leprosus, semine fluens, & huiusmodi, quia a multis actibus prohibebãtur. Primo ab ingressu sanctuarij, & oblationibus. Secundo a communicatione hominum. Exemplum secundi, vt tãgens morticinum, vel reptile, vel hominem fluentem semine vel mulierem menstruatam, &c. qui prohibebantur ab ingressu sanctuarij, & oblationibus, non tamen a cõmunione aliorum hominum. primi erant immũdi, durante lepra, vel fluxu seminis, &c. Leui. 100. colum. 3. H. Secundi erant immundi vsque ad vesperam, idest, vsque ad solis occasum, nisi quis contigisset cadauer humanum, vel tentorium in quo homo moreretur ingrediens in illum, nam talis manebat immundus per septem dies, & in tertio, & septimo die purificabatur aquis lustrationis, Nu. 19. Leui. 101. c. 1. B

Tangens immundum, si esset laicus, erat immundus vsque ad vesperam, non tamen poterat accedere ad sanctuarium, nisi vsque ad ortum solis, si sacerdos esset in minima distantia, scilicet, mediæ horę erat immundus, & in maxima per vigintiquatuor horas, vt probatur Leui. 101. c. 3. K

Immundum dupliciter dicitur, Mat. to. 7. 123. c. 3. H

Immundum esse vsque ad vesperam arguit minimã immunditiam, & lauare vestimenta arguit maiorem Leuiti. 142. c. 4. H

Inter res immundas quædam erant facientes alias immunditias, & quædam, quæ nõ, exemplum primi vt mulier tempore purificationis suæ, & tempore menstrui, & homo fluens semine: exemplũ secundi vt tangens cadauer animalis immundi ad esum, & tangens tangentem illud ille nõ erat immundus, &c. Leui. 144. c. 4. K

Omnis immundus per solum cõtactum erat immundus per vnam diem, id est, vsque ad vesperam, nisi in duobus casibus, primo in coeunte cum muliere menstruata, vel fluxum sanguinis patiente. Secundo in tangente cadauer humanum, ossa eius, vel sepulchrum, nam tales erant immundi septem diebus de 1. Leuitic. 15. de secundo Nume. 19. Leuitic. 150. c. 2. C

Quantum ad immundos tres erant gradus separationis a lege, quidam vetabantur accedere ad sanctuarium, & res sacras, & hoc per quamcunque immũditiam, alij separabantur a conuersatione hominũ, & a rebus sacris, non tamen eijciebantur extra castra, cuiusmodi erant mulieres menstruatæ. Alij, vltra hoc, separabantur a castris &c. Leuitic. 239. colum. 1. A

Et cõtaminatio super mortuo habebat alios tres gradus, primus erat a rebus sacris separatio. Secundus a communicatione aliorum hominum, Nume. 5. Tertius quòd extra castra eijciebantur, Leuitic. 239. c. 1. C

Quòd immundus per contactum, exceptis tribus casibus, maneret immundus vsque ad solis occasum illius diei, assignatur ratio allegorica, scilicet, quòd nullus homo, qui esset in immunditia spirituali poterat ab ea penitus absolui, & ablui, quousque occumberet sol, idest, vsque ad finem dierum tempore aduentus Christi, per cuius mortem ab omnibus inquinamentis abluimur, tam nos, quam qui præcesserant &c. Similiter per occasum solis Christi mors significari potest, qui est sol iustitiæ, vel significari potest finis vitæ cuiusque, &c. Leui. 239. colum. 2. E

Illi, qui erant immundi ad hoc, quòd possent comedere de sanctificatis, debebant lauare vestes, & carnes Leui. 239. c. 3. F. Et prius debebat esse lotio, quã solis occubitus, vt videtur, nisi aliquid in contrarium appareat, ibidem.

De

De inani

Conuerso

Anima

Vinum

Intelligibile, & Intellectuale.

Intemperatus.

Intempestum.

Intensio.

Intentio.

Intercalatio.

Intercedere.

Interdictum.

Ioannes Euangelista.

Ira,

Iræ

Iudex.

Iudex

Iudex Israel.

Et

Iudices ex libro Iudicum.

Nemo

Iudicium vniuersale.

Sed

Quòd

In voto

Iurans

Iuris

Ius gentium. &
Ius positiuum humanum.

Ius canonicum.

Ius ciuile.

Ius militare.

Iustitia legalis.

Iustitia

Iustitia originalis.

Iuste. Iustus. Iustum.

Iustificatio impij.

Iustorum liber.

Iuuenis.

Ixion.

Primæ Partis Indicis Finis.

Registrum.

A B C D E F G H I K L M N O P Q R S T V X Y Z,
Aa Bb Cc Dd Ee Ff Gg Hh Ii Kk Ll Mm Nn Oo.

Omnes sunt Terniones, præter Oo, qui sunt Quaterniones.

VENETIIS, Ex Typographia Dominici Nicolini.
M D X C V I.

INDICIS IN OMNIA OPERA ALPHONSI TOSTATI EPISCOPI ABVLENSIS,

PARS SECVNDA.

Lamina

Lotiones

Inter

Tribus

Lex naturalis

Lex diuina.

Lex vetus; vel lex Moysi.

digi

scretio

Lex noua Christi.

Librum

Liberum

Proba;

Lymbus puerorum.

Limus.

Linea.

Lingua, scilicet carnea.

post Diluuium .s. in diebus Phaleg, quia Phaleg natus est centũ annis post Diluuium. Patet cõputando duos annos, quibus post diluuiũ natus est Arphaxad, & triginta quinque annos Arphaxad antequam gigneret Sale, & triginta annos Sale priusquam gigneret Heber, & triginta quatuor Heber antequam gigneret Phaleg, qui simul sumpti sunt centũ & vnus annus &c. Gen. 54. col. 2. E

Linguarum diuersitas non debuit statim esse a principio mundi &c. sed bene post. Gen. 55. col. 4. K

Linguarum numerus in linguarum confusione, quotus fuerit, non explicat textus Gen. sed communiter dicitur, quòd fuerunt septuaginta duæ linguæ ex numero filiorũ Noe, de quibus Gene. 10. dicitur quòd habebant singuli linguas suas. Sed dubium est, vtrum omnia idiomata, quę nũc sunt, fuerint ibi data, vel aliqua eorum humana voluntas, & industria fecerit, & aliquod eorum perierit. Gen. 56. col. 2. B

Linguarum confusio facta est per hoc, quòd Deus turbauit intellectum omnium illorum hominũ, & fecit obliuisci idioma, quod prius cognouerant, radendo ab intellectu illum habitum cognitionum verborum & significatorum per verba illius idiomatis & causauit in eis quosdam habitus cognitiuos nouorum, prout sunt signa rerũ &c. Gen. 56. col. 2. C

In linguarum confusione prætendebat Deus, vt homines seipsos audire nollentes, ab inuicem recederent, & non ædifficarent, & tunc diuisi sunt in diuersas regiones. Gen. 56. col. 2. D

In diuisione linguarum Deus dedit idiomata diuersa, omnia tantũ completa dedit, ita vt hoĩes nihil postea apponere deberent Gen. 137. col. 3. H

In diuersis linguis non inconuenit esse eandẽ vocẽ, quæ non significat idẽ sicut, leuaui, in lingua latina est verbum præteriti tẽporis significans &c. Et ĩ Hebræo significat, cor meũ. Mat. to. 2 39. col. 3. F

Lingua hebræa fuit prima ab origine mundi. Gen. 24. col. 3 H

Lingua hebrea caret casibus Gen. 53. col. 2. C

Lingua hebræa quantum ad quædã certior est lingua latina, lingua tamen latina est simpliciter perfectior lingua hebraica. Et ratio ista perfectionis sumitur ex natura finis &c. quia maior perfectio vel minor in lingua attenditur secundum ꝙ de se est magis certificatiua, illius quod ꝑ ipsum volumus exprimere, sed hoc perfectius est in lingua latina, quam in hebræa, quia in hebræa sunt multæ æquiuocationes in terminis, & multæ amphibologiæ in orationibus. Multæ quoque sentẽtiarum decurtationes, quæ non ita sæpe reperiuntur in lingua latina, vt experientibus patet &cet. Gen. 353. col. 1. D

De lingua hebræa, vide in dictione, Hebręa lingua.

Lingua latina cæteris linguis est perfectior, licet hebręa excedat eam in hoc, quòd in adiectiuis & relatiuis & in personis verborum magis explicat genus &c. Et ponuntur exempla. Gen. 353. col. 2. C. 356. col. 2. D

Tres linguæ, scilicet, Chaldaica, Syriaca, & Hebræa sunt similes, quia habent easdes voces, & easdem literas, & similem modum proferendi. 1. Reg. to. 5. col. 2. E. col. 3. F

Lingua Syra multum est cõformis Hebraicæ, & totidem literas haber, s. 22. eiusdem soni, solum differentes in figuris Mat. to. 3. 228 col. 4. I

Liuonienses populi.

Liuoniẽses populi sunt quidã pagani, qui tarde conuersi sunt ad fidem, habebãt cõsuetudinem de suscitando fratris semine. &c. 1. Reg. to. 1. 129. col. 4 H. & 136. col. 2. A

Lirima.

Dictio græca est, quæ deuiationem vel errorem notat, vnde dicitur delyrus senex, qui rectum iudicium propter senectutem perdidit, sic dicũtur lirimata origebis, idest, quidam liber, in quo ponuntur errores deuiantes ab his, quę tenet orthodoxorũ Ecclesia. Gen. 16 col. 2. C

Litigium.

Litigia non sunt licita religiosis. Mat. to 6. 181. col. 3. H

Lis.

De modo componendi lites in Ecclesia primitiua. Mat. to. 5. 202. col. 2. E

Lites vocantur negotia, quasi negantes ocium. extra de verborum significatione. c. forus. Mat. to. 5. 25 col. 1. A

Litigare.

Litigantes debent stare coram iudice, & non sedere vt habetur Deu. 25 leui. 190 col. 1. A

Litigare in iudicio secundum se non est malum, licet sit a malo, & ideo nulli genti prohibitum est nisi Christianis. Et ipsis non est illicitum simpliciter, sed corã infidelibus, & coram iudice infideli, quod reprobat Apostolus. 1. Corinthio 6. di. Audet liquis vestrum, habens negocium aduersus alterum, iudicari apud iniqnos, & non apud sanctos &c. Nam tunc potius debet perdere causam quam litigare coram iudice &c. Contendere tamen coram iudice fideli, non est secundum se illicitum, licet possit esse malum. Si litigauerit ex charitate, vt proximus non fiat malus, meritorium est. Si autem litigauerit desiderio recuperandi rem suam, Et est vir imperfectus, cõcessum est illi litigare, non tamen si sit perfectus. Et hoc consilium est pro perfecto, quod in duobus casibus est intelligendum, vnus est, quando super rebus pure temporalibus, quę nostrę sunt, litigandum est. Secundus quando contenditur super quadam violentia ad prętandas operas, Matth. 5. De primo, cùm dicitur; Qui vult contendere tecum in iudicio &c. De secundo, cùm dicitur; Qui an gariauerit &c. De aliis autem casibus nõ tenet hoc, vnde interdum tenemur litigare. Et quantum quis fuerit perfectior tenetur magis litigare: primò in casu fidei: secundò in rebus spiritualibus, quando necesse est incidere in peccatum mortale, si permittamus, quæ contra nos agũtur: tertiò pro defensione uitæ & famæ: quartò in procuratione rerum alienarum, quarum negocium nobis incumbit. Et in his quatuor casibus bene licet litigare, etiam coram iudice infideli. Mat to. 2. 246 col. 3. F

Litigantibus licitum est in iudicio obijcere crimina & deffectus in alterutrum, ad hoc quòd assequantur id, quod nituntur assequi: vt obijcere excommunicationem, periurium, simoniam, homicidium. Et hoc siue publica sint crimina, siue occulta, dum tamen allegans probet. Si autem quis extra iudicium contendat cum aliqno in verbis ad emendationem illius, non licet allegare peccatũ illius, nisi sit publicum: quia alias præuaricaretur forma correctionis fraternæ. Matth. to 4. 128. col. 4. G

Litigare conuenit monacho pro rebus monasterij ex licentia sui prælati, vel monasterij. Matth. tom. 5. 24. col. 4. I

Viri perfecti possunt licite litigare, licet hoc non cõueniat perfectioni eorum, quia per litigare minuitur quodam modo perfectio eorum &c. Ma-

thæum

Legibus

Lupus

Et

Apud

dem

Maria soror Moysi

Maria Aegyptiaca

Maritus

Marmor

Martyr

Matrem

Materiale

Matri-

gum fornicetur.extra de diuor.cap.ſignificaſti.& cap.ex literis.& in alijs caſibus,&c.Tertio modo, quando vni coniugum licet, recedere ab alio, & tranſire ad ſecundas nuptias & alteri non licet, & iſtorum trium modorum duo vltimi inueniuntur in matrimonio infidelium, quando alter eorum conuertitur,& non alter, nō tamen primus modus,hæc dicit ſanctus Tho.& bene in 4.Sent. 1.Reg.to.1.123.col.1.E. Sed aliud quod dicit.ſ.ꝙ fideli licet accipere aliam vxorem, non tamē infideli,& hoc magis factum eſſe in pœnam, quā ex neceſſitate præcedentis matrimonij, nō videtur verum,vt probatur.ibid.123.col.3.F. Dicit tamē quòd ſi infidelis conuertatur, tunc diſpenſatiue conceditur ei,quòd contrahat, & hoc eſt conſequens ad præcedentem errorem,vt probatī.ibid. 123.col.3.H

Quando infidelis non vult cohabitare cum fideli, vel non ſine contumelia, vel ſine hoc ꝙ cogat ad peccandum mortaliter ipſum fidelem. Et prius q̃ fidelis tranſeat ad ſecunda vota: tunc ipſe infidelis peccat, & non tenet matrimonium. Si vero poſtquam fidelis contrahit, infidelis contrahat: neque peccat infidelis, neque matrimonium eſt inualidum.1.Reg.to.1. 123.col.3.H

Licentiam diſſoluendi matrimonium inter fidelē, & infidelem dedit Chriſtus,vt quidam dicūt, per illa verba.Luc.12. Putatis ꝙ pacem veni mittere in terram,non dico vobis,ſed ſeparationem,&c. Alij dicunt,ꝙ per illa verba.Matt.5.& 19.ꝙ.ſ.nō licet dimittere vxorem, niſi propter fornicationem.1.Reg.to.1. 125.col.1.E

Quæ pertinent ad matrimonium in vete. teſtamento ſunt cęremonialia,&c.1.Reg.to.1.128.col.1.E

Circa matrimonium nullos gradus conſanguinitatis,aut affinitatis diſtinxit Chriſtus.1.Reg.tom.1. 129.col.4.F

Matrimonio omnes illi coniunguntur a Deo, qui non coniunguntur contra legem Chriſti. 1.Reg. to.1. 129.col 4.G

Cum dicitur,quòd matrimonium contractum inter fideles in gradibus, qui nobis ſunt prohibiti ab Eccleſia; non ſoluitur ſi cōuertantur ad fidē: intelligitur, quando infideles contraxerūt in gradibus licitis ſecundum leges eorum communes, aut municipales, aut ſecundum conſuetudinem regionum ſuarum,ſecus tamen ſi contra, &cę.1. Reg.to.1. 129.col.4.I.& 130.col 1.A

Matrimonium dicitur legitimum,quod legali inſtitutione, vel prouinciæ moribus contrahitur. vt habetur.28.q.1.§.item illud. Et ſecundum Magiſtrum.4.Senten.diſt.39.1.Reg.to.1. 130.col.2.E

Matrimonium tenet inter infideles conuerſos,ſi cōuerſos,ſi contraxerunt ſecundum ſtatuta veteris teſtamenti, & non in gradibus vetitis a canone. Et ſi non:non tenet iuxta illud,quod habetur extra de conſanguinita.& affinita.ca.de infidelibus. Sed iſtud caput intelligitur ſolum de Iudæis 1. Reg.to.1. 131.col 1.A

Omnes illi dicuntur matrimonio cōiuncti à Deo, qui non ſunt conrra eius mandatum, vel prohibitionem copulati.1.Reg.to 1. 136.col.3.I

Ad ſciendum quando matrimonium inter infideles tenuerit, non requiritur aliud niſi ꝙ legibus vel conſuetudinibus prouinciæ contractum fuerit,etiam in gradibns vetitis apud nos.1.Reg.to.1. 136.col.4.G

Matrimonium contrahere in quarto gradu conceſſit Gregorius Anglicis tunc nouiter conuerſis, ſed poſtea procedente tempore negauit illud his, quibus prius conceſſerat.1.Reg.to.1. 137.col.1.A

Matrimonium aliquando contraxerunt infideles ſecundum veritatem: & aliquando ſecundum corū opinionem.1.Reg.to.1.139 co.1.D.col.2.A

Matrimonium inter aſcen.& deſcendentes eſt contra legem naturæ.1.Reg.to.1. 139.c.1.E.col 2.A.

Si matrimonium contraheretur inter infideles in primo gradu conſanguinitatis.ſ.inter fratrem & ſororem iuxta conſuetudinem illorum, vt erat apud Romanos vſque ad tempora Gregorij, cū ad fidem conuertuntur, non debet dirimi: quia non eſt contra legem naturæ,vt probatur.1.Reg. to.1. 139.col.3 G

Matrimonium infidelium cōtractum per leges eorum,in tantum reputatur legitimum,& uerum, inquantum non eſt contra legem Chriſti, extra de diuor.cap.gaudemus.1.Reg.to.1. 189.col.4.I

Leges humanæ voluerunt totaliter reducere Iudæos in matrimonio ad obſeruantiam Chriſtianorum,non permittentes eos contrahere in gradibus datis ſecundum legem Moyſi. Sed canon mitius ſe habens conceſſit illis hoc,dempto repudio & pluralitate vxorum,&c. 1.Regum.tom.1. 140.col.1.A

In matrimonio contrahendo Eccleſia non conceſſit Iudæis vti ſuis cęremonijs propter duo.1.Regum to.1. 140.col.3.E

Aequius eſt permittere Iudæis contrahere in ſecūdo,tertio,& quarto gradibus, quā vetare, & hoc propter quinq;.1.Reg.to.1. 140.col.3.K.col.4.F

Matrimonij indiuiſibilitas infertur ex his verbis:Et erunt duo in carne vna.Gen.2.& Matt.19.1.Reg. tomo 1. 144.col.1.E

Matrimonij indiuiſibilitas non erat ſub præcepto ante Chriſti prædicationem. 1. Regum. tomo.1.

Per illa verba,& erunt duo in carne vna, ſignificantur aliquo modo,duo.ſ. inſeparabilitas matrimonij, & vnitas: ſed principaliter inſeparabilitas, &c.1.Reg.to.1. 144.col.3.I

Matrimonium eſt nomen contractus, vel vinculi. Et iſtud vinculum cauſatur per mutuum cōſenſum. Et conſenſus mutuus non poteſt eſſe inter plures,quam inter duos,&c.1.Reg.to.1. 144.col. 3.K.& col.4.F

Cum aliquis habuit plures fœminas matrimonialiter coniunctas, non pertinuerunt omnes illæ ad virū illum in vno matrimonio: ſed in pluribus. Et Deus de vnico matrimonio locutus eſt, dicēs: Et erunt duo in carne vna.1.Reg to.1. 145.c.1.B

Antiquitus con contrahebatur matrimoniū abſq; hoc ꝙ fierent inſtrumenta dotalia, aut probationes aliquæ,aut ſacramenta.Nam aliter non reputabatur matrimonium:vt patet in Authen. Vt liceat noſtri & auiæ. §. quia vero. Colla. 9. Sed poſtea aliter ſecundum legem humanam factū eſt.ſ. vt Matrimonium per ſolum conſenſum coniugalem contrahatur, nulla alia interueniente ſolemnitate, aut dotalibus pactis, vel ſacramentis, vel probationibus. Et hoc eſt verum: niſi in quatuor caſibus, qui referuntur. 1. Reg.to.1.149.col. 2.A.Sed dicendum, ꝙ matrimonium ſecundum veritatem ſolo conſenſu, vel affectu coniugali, contrahitur. Et dotalia inſtrumenta, & cæteræ ſolemnitates non faciunt ad contrahendum matrimonium: ſed ſolum ad oſtēdendum filios eſſe legitimos,&c.1.Reg.to.1. 149.col.2.D

De ratione matrimonij eſt,quòd coniuges habeant intentionem cohabitandi vſque ad mortem. Vnde ſi in cōtractu matrimonij interueniat aliquid, quod repugnet perpetuitati vinculi,illud erit cōtra

Medicina

Quando

Maioritas

primo

In con-

Miracu-

Miracula

Moyses

Mons:

Quæ

Mors Christi.

Mortui,

Natura humana.

Naturalis.

Nem-

Nero.

annum

Nicolaus

Nomen

Non

Deus

vsque

Oba.

Oba.

Occidere

Operimentum tabernaculi.

vt

Organizatio.

Orgia Bacchi.

Oriens,& Occidens.

Orientale.

Origenes.

De

P. litera.

Omnia

Panis azymus.

Panem propositionis

Ad

parua Regum Iuda particulatim. Et ille liber nō habetur in sacra scriptura, & fuit prior quam liber Regum &cæt. primo Paralipom. 22.c.1.B

In libro Paralipo. narrantur aliquæ historiæ, quæ in libris Regum non habentur, de quibus. 1. Paralip. 22.c.4.k

Autor libri Paralip. videns in quibusdam aliis libris scripturæ multa insurgere dubia, voluit, quā breuius potuit, & sicut Spiritus sanctus dictauit illi, auferre illa dubia, quæ, scilicet, insurgebant ex duobus. Primò ex historiarum detruncatione. Secundò ex non continuatione genealogiarum illarum personarum, de quibus agebatur in historiis, sed tacitis quibusdam personis de cōtinuatione genealogiæ, ad quas historiæ principaliter non pertinebant, agebatur de aliis, ad quas pertinebāt historiæ. Et ideo Esdras voluit in dicto libro auferre vtrunque dubium. Et suppletio historiarum incipit a capite decimo primi libri, & durat per totum primum librum & sequentem. Continuatio vero progenierum incipit a principio primi libri, vsque ad caput decimum exclusiuè. 1. Paralip. 27.c.1.A

In libro Paralipom. non fit mentio de omnibus viris omnium tribuum, qui fuerunt a principio illarum vsque ad tempus Esdræ: sed de valde paucis propter duo. Primò: quia in multis libris scripturæ causatur obscuritas historiæ propter hoc, ꝙ generationes illorum, de quibus agitur in historia, sunt ignotæ. Et ideo Esdras intendit principaliter enarrare in dicto libro historias progenierum illorum, de quibus in aliis agitur, & non ponuntur generationes illorum continuatæ. Secundò: quia intendit Esdras mentionem facere de aliquibus viris famosis, de quibus nihil erat dictum in aliis locis scripturæ. Et sic putandum est, quòd ferè omnes, quorum progenies ponūtur in dicto libro, fuerunt viri famosi temporibus suis. 1. Paral. 66.c.3.I. & c.4.F

Quare in libro Paralip. Esdras non faciat mētionem de Genealogijs duarum tribuum, s. de Dan, & Zabulon. 1. Paralipo. 97.c.2.A

In libro Paralip. duo intendebantur præcipua. s. enarrate generationes, continuando illas, quæ nō fuerunt in aliis libris continuatæ, & historias temporum amissas ponere, & alibi positas repetēdo supplere. Primum expletur a principio primi libri vsque ad finem noni capi. Secundum vult incipere Esdras a regno, & morte Saulis. primo Paralipo. 107.c.2.A. & c.3.F

Liber Paralipom. fuit scriptus tempore Babylonicæ captiuitatis, vt satis patet ex eo, quòd in eo tractentur historiæ illius temporis. Iosue tom. secundo. 153.c.3.H

In libris Paralipom. nihil continetur eorum, quæ habentur in primo lib. Reg. & alia etiam gesta, quæ habentur in 2.3.& 4. lib. Reg. plenius continentur in illis, quam in lib. Paralipom. quia liber Paralipo. solum est introductus ad supplendum quædam, quæ non habentur plene in libris Regū. secundo Paralipo. 2.B

In lib. Paralipom. non agitur de statu regni Iuda, & Israel, sicut in lib. Regum. Sed tantum de statu regni Iuda. 2. Paralip. 2. A: Et si ponuntur aliquæ particulæ historiarum regum Israel, non ponuntur, vt particulæ historiarum ipsorum Regum Israel: sed prout pertinent ad reges Iuda. vt prob. 2. Paral. 2. A

Lib. Paralip. scripti sunt ad supplendum multa, quæ fuerūt omissa in li. Reg. Mat. to. 3. 167.c.2.E.c.3.F

Paralysis.
Contra Paralysim membrorum imminentem, multum valet amplexus mulieris, & maxime iuuenculæ. 3. Reg. 5.c.1.B

Paralyticus.
Græcè, Latinè dicitur dissolutus. Matt. to. 1. 268.c.4.I

Illi paralitico, de quo Matt. 9. duo beneficia contulit Christus. s. peccatorum remissionem, & sanationem ab infirmitate &c. super Matth. tom. tertio. 187.c.1.B

Paraphrastes.
Dicitur, qui transit verbū ex verbo, ita quòd nihil de verbis erratum sit. 1. Reg. to. 1. 17.c.3.k.c.4.F

Parasceue.
In die Parasceue maius beneficium collatum est generi humano, quā in die Natiuitatis Christi, Resurrectionis, & Ascensionis: quia tunc per passionē Christi redemptum est. Et tamen dies Parasceue nihil solemnitatis habet, cum in ipsa quotidiani ornatus, & tegmina ab altaribus adimantur &c. Et assignatur causa. Exo. to. 2. 62.c.3.K.c.4.F

Parasceue nomē Hebræum est, & interpretatur dies veneris. In Defen. 12.c.4.k

Parcere.
Peccanti, quo ad rancorem, semper fuit licitum, non tamen quantū ad pœnam taxatam a lege, vel a Deo. Matt. tom. 5. 98.c.4.H

Parentes : Patres.
Quod pro parentū peccatis filij puniri non debeant in iudiciis humanis, præcepit Deus, sed isti legi non est Deus obligatus, & ponūtur exempla. Gene. 221.c.1.B

Parentes quare magis diligant filios suos, quàm filij parentes. Gen. 297.c.4.G.320.c.3.F

Quomodo pro parentibus puniantur filij. Et quomodo puniat Deus aliquem vsque ad tertiam, & quartam generationem. Exod. tom. primo. 167.c.2.A

A parentibus tria recipimus, scilicet esse per generationem, & huic respondere debemus per honorem, & gratiarum actiones &c. Secundo accipimus eruditionem in moribus, & huic respondere debemus per obedientiam in mandatis. Tertiò accipimus necessaria ad vitam, cùm ea per nos acquirere non poteramus, retribuamus & nos eadem illis, cùm ipsi acquirere, & laborare nō possunt. Exo. to. 1. 175.c.2.B

Iudæi erant crudeles in parentes. Et ideo in præcepto de honorandis parentibus, Deus adiecit præmium dicens Exod. 20. vt sis longęuus super terram. Et quomodo istud intelligatur. Exo. tom. 1. 176.c.4.H. Et ista ꝓmissio specialis fuit ad Iudęos, vt patet ex verbis sequentibus. s. quam Dominus Deus tuus dabit tibi. ibid. 177.c.1.A

Parentum nomine omnes proximi intelliguntur large. & omnes populi. Et nomine honoris intelliguntur omnia opera pietatis. Exo. tom. primo. 177.c.1.D

Parentes dicuntur esse duo principia totius boni: qa, scilicet dederunt esse per generationem. & mores per eruditionem, augmentum, & nutrimentum per educationem. Exo. to. 1. 215.c.3.G

Parentes in secundo gradu post Deum tenere, & honorare debemus. Exod. to. 1. 215.c.3.H

Contra parentum occisionem, nec Solon legislator Atheniensium, nec Romani postea, q̨ Solonis legibus duas tabulas addiderunt, non tulerunt legem, putantes quòd nunquam tale fieri contingeret. Exod. to. 1. 215.c.3.I

Parentes quomodo sint timendi, iuxta illud Leui. 19.

Passio Christi.

Passiuum.

Pater.

Pax

Peccator.

Peccatum.

Pęna

Peccata

I. pecca-

Peccatum originale.

Omnes

Peccatum veniale.

Pecten.

Pectus

Pectusculum eleuati.

Quid

Pęnitere.

Penetratiuum.

Penna.

Pennula.

Pentapolis.

Neminem

Perfectum.

Periculum.

Periodus

Perendie.

Perire de populo.

Peritus.

Periurium.

quod

A peten-

quos

Pha-

immolarent hædos eo modo, quo immolabant agnos. Mat.to.7.284.c.4.K.285.c.1.A. Et causa huius cæremoniæ, quòd esset agnus animal immolandum, erat duplex. Prima ex parte temporis illius,&c. Quo primo facta est illa immolatio. Secūda & præcipua fuit propter rerum futurarum significationem,&c. Mat.to.7. 285.c.3.K.c.4.F

Secunda phase cæremonia erat, vt agnus immolandus esse anniculus, non sic, quòd annum haberet integrum, sed quòd annum non excederet, dum tamen non esset ante octauam diem, quòd similiter intelligendum est de hædo, quando accipiebatur loco agni. Et causa huius cęremonię erat multiplex. Mat.to.7. 286.c.1.B

Tertia cæremonia phase erat, ꝙ agnus ille vel hędus deberet esse immaculatus, i. ꝙ nullam maculam haberet, non in vellere, sed in corpore, & maculę designantur Leui.22.&c. Mat. to.7. 286.c.A

Quarta phase cæremonia erat, quòd sanguine agni erant rubricandi postes & superliminaria domorum, in quibus comederetur agnus. Exod.12. Et huius cæremoniæ multiplex fuit causa. Prima fuit liberatio Israelitarum. Secunda fuit ex parte Christi: nam per sanguinē Christi agni immaculati liberamur a morte, & a Diabolo,&c. Et ista cæremonia non fuit obseruata nisi tantum semel, s. in Aegypto,&c. Mat.to.7. 286.c.3.H

Quinta phase cæremonia erat, quòd carnes agni assarentur Exo.12. Per quod significatur modus sumendi Eucharistiam. Mat.to.7. 287.c.1.B

Sexta phase cęremonia erat, ꝙ agnus immularetur decima quarta mensis primi. Exo.12. & Leui.13. & Num.9. Et non solum hoc, sed ad vesperum immolabatur, & assignantur causæ literales primi. Mat.to.7.287. col.2.B. Et per vesperum significatur Solis occasus cuius etiam assignantur causæ. Mat.to.7. 283.c.3.G

Septima phase cæremonia erat, ꝙ agnus immolandus erat in loco Sanctuarij, & comedendus in loco Sanctuarij. Et hoc seruatum in terra Chanaā. Nam in Aegypto non fuit seruatum, quia tunc nec erat Sanctuarium, nec etiam, si esset, seruaretur. Sed tunc fiebat immolatio apud singulas portas in limine cuiusque, & recipiebatur sanguis in aliquo vase, de quo aspergebatꝰ statim porta, &c. Mat.to.7. 287.c.4.I

Octaua phase cæremonia erat, ꝙ adeps agni cremaretur coram Domino in altari, nec hoc seruatū fuit in Aegypto,&c. Mat.to.7.288.c.1.E. Sed quomodo hæc cæremonia applicetur Christo. Matt. tom.7. 288.c.2.E.c.3.F

In primo phase in Aegypto celebrato, filij Israel comederūt adipem agnorum, sed postea non, quia vetitum fuit eis comedere adipem. Mat.to.7.291. col.4.I

Nona phase cæremonia fuit, ꝙ agnus deberet comedi totus, s. caput pedes & intestina, & debet intelligi de eis, quæ comedi poterant, & de se erant comestibilia: nam ossa & pelles non sunt comestibilia, aliqua tamen erant comestibilia, quæ nō subantur, vt medullæ ossium, & totū cerebrū, quia quia ad hoc deberent frangi, & assignatur causa literalis, quare comedenda essent omnia,&c. Similiter & causa mystica ex parte Eucharistiæ, &cæt. Mat.to.7. 291.c.1.E.c.2.A

Decima phase cæremonia erat, ꝙ nihil remaneret vsque in sequentem diē de carnibus agni. Et hoc semper obseruatum fuit ēt prima vice, cuius assignatur multiplex causa literalis. Mat. to.7.291.c.3.H. Et similiter causa mystica ex parte Christi.

Mat.to.7. 291.c.3.K.c.4.F

Vndecima phase cæremonia erat, ꝙ si quid de agno superesset, igne combureretur, & per residuū intelliguntur carnes & ossa, sed ossa illius nudata carnibus abijcienda erant integra, quasi iam non pertinerent ad rem sacram, nec erat vlla cura an a bestijs frangerentur & deuorarentur. Mat.to.7. Et tam in Aegypto q̄ postea seruata fuit ista cæremonia. Et dicendum videtur, ꝙ ea nocte, qua comedebatur agnus, residua cremanda erant, & nō sequenti die, vt probatur. Mat to.7. 292.c.1 E. Et carnes illæ residuæ cremabantur non propter sacrificium, vt probatur. ibi. 292.c.3.I Sed qa agnus paschalis erat sacrificium,&c. Secundo fiebat pp honorem Dei,&c. ibid. c.4.H. Sed quomodo hoc applicetur Christo. ibid. 292.c.4.K

Duodecima phase cęremonia erat, ꝙ comedentes agnum, accingerent lumbos Exo.12. Et hoc literaliter propter duo. Primo, ad ostendendum festinationem comedentium,&c. Secundo ad commemorandum, & cōmouendum Iudęos, vt omnia haberent parata, quando comederent. s. ad recedendum. Et ponitur alia causa mystica in Eucharistiæ sumptione,&c. Mat.to.7. 293.c.1.A

Decima tertia phase cæremonia, erat ꝙ comedentes tam viri, quam mulieres, tenerent baculos in manu, cuius, assignatur causa literalis. Similiter & mystica in sumptione Eucharistię, nec iubebātur tenere baculos ad se appodiandum, vt aliqui dicunt. Mat.to.7 293.c.2.C. Sed dicendum, ꝙ baculi ad puo proderant itinerantibus. ibidē. 293.c.4.F. Et assignatur causa mystica in sumptione Eucharistiæ, nam per baculum significatur fidei fundamentum. Secundo conditio Eucharistię. Mat. to.7. 293.c.3.G

Decimaquarta phase cęremonia erat, ꝙ comedētes portarent calciamenta in pedibus, id est, ꝙ haberent illa, qn̄ comederent. Exo.12 Et istud semper obseruatum fuit, & causa literalis fuit celeritas ad itinerandum,&c. Et causa mystica est circa sumentes Eucharistiam,&c. Mat.to.7. 294.c.1.B

Decimaquinta phase cęremonia erat, ꝙ comederēt agnū cū azymis. Exo.12. cuius assignatꝰ multiplex causa literalis. Et ista cęremonia era p̄cipua inter oēs cęremonias agni. Mat.t.7.264.c.2.C. Et causa mystica est respectu sumētiū Euchar. & ēt qa Ecclesia in azymis conficit. Mat.to.7. 294 c.3.G

Decimasexta cæremonia phase erat ꝙ comederēt agnus eum lactucis agrestibus, cuius assignantur multæ causæ, similiter & causa mystica in sumptione Eucharistiæ,&c. Mat.to.7. 294.c.3.I

Decimaseptima cęremonia phase erat, ꝙ comederēt festināter, & causa erat festinatio ad exitū de Aegypto,&c. Et causa mystica, quo ad sumptionem Eucharistiæ. Mat.to.7. 295.c.1.C

Primā phase celebrationē in Aegypto fecerūt soli filij Israel: qa tunc non fuerāt cōuersi aliqui gētiliū ad ritū iudaicū, cū in Aegypto nō haberēt tūc aliq̄ legē aut ritū, & pp multa alia,&c. Matt.to.7. 295.c.2.D. Secunda celebratio fuit in monte Sinai anno secundo ab exitu de Aegypto. Nu.7. Et hanc celebrationē fecerūt Israelitæ & cōuersi ad Iudaismum,&c. Mat.to.7. 296.c.1.D

Decimaoctaua cęremonia phase erat, ꝙ oēs Israelitæ tenebantꝰ ipsū celebrare, nisi quis esset impeditus, vel pp peregrinationē, vel pp immunditiam &c. Mat.to.7.295.c.2.C.296.c.2.D. Nec gētilibus licebat celebrare phase, serui vero emptitij cogebantur celebrare illud, & ad hoc etiam cogebantur celebrare circuncidi. ibid. 296.c.2.E.c.3.& 4,

Pisces

Quan-

Nec

Præ-

Præceptum Dei.

Præceptum veteris testamen.

Pręceptum iudiciale vet.teſt.

Chriſtus

Prædi-

Primogenitus.

21.Cę-

Tria

libro

tunc

Prouerbia

Pru-

In Psalmo

Refe-

in

Purgatio mundi.

Purgatorium.

Purum

Dictum

Rabsaces.

Rela-

non licebat saltem omni tempore sine dispensatione, vel permissione Dei. Et istam fecit Deus, vt auferret Iudæis occasionem peccãdi in grauibus. Et per istam permissionem fecit licitum, qđ alias erat illicitum, & hoc Deus voluit, &c. Matt. to. 5. 96. c. 3. H

Quod Abraham repudiaret Agar, licitum fuit: Ge. 21. Et non solum licitum: immo necessarium iubente Deo. Mat. to. 5. 96. c. 2. C

Iudæi, qui nunc repudiant vxores, peccant mortaliter. Mat. to. 5. 102. c. 3. G

Mulieri in lege veteris nõ licebat repudiare virum. Mat. to. 5. 98 c. 1. A

Repudianti vxorem non licebat eam amplius suscipere. Deuter. 24. Mat. to. 5. 98 c. 3. F

Non poterant Iudæi, vt dicit Aben Ezra, repudiare vxorem, nisi pp fornicationem, etiam præsumptã: vt si præsumit vir, vel quia fortè vidit, & non potest testibus probare adulterium, repudiabat eam: sed hæc opinio stare non potest, quia necesse est poni multas causas repudij, vel omnem causam esse sufficientem. Mat. t. 5. 99. c. 2. E. Thalmudistæ verò dicunt, ꝙ non licebat omni ex causa repudiare vxorem: sed solum pp fœditatem aliquam, & dicunt, ꝙ aut illa fœditas, vel causa erat ante matrimonium, vel post. Si ante, aut erat occulta, aut apparens: si occulta, poterat mulier repudiari: sed si erat apparens, nõ. Si verò esset post matrimonium, nunquam fiebat repudium, nisi propter fornicationem. Sed nec istorum sententia vera est. ibid. 99. c. 4. H. Sed causa erat odiũ permanẽs, cuius odij multæ poterant esse causæ, nec illæ causæ erant determinatæ: sed oẽs quotquot mouere possent Iudæos ad odium vxorum suarum. Et hoc apparet esse necessarium. Et ita est verum, ꝙ licebat dari repudium ex quacunque causa: sicut quæsierunt Pharisæi à Christo, & quãtuncunque voluntaria esset causa licebat hoc, & istud consonat dictis Hieronymi, &c. Matth. t. 5. 100. c. 1. A. Sed apud Gentes secundum leges humanas erant certę causę ad hoc, ꝙ vir repudiaret vxorem, & vxor virum. cap. de repudijs. l. consensum, &c. ibid. 100 c. 2. C

Ad repudiandum vxorem in lege Moysi sufficiebat odium, ex quacunq; causa illud proueniret, nec oportebat causam illam exprimi. Matt. tomo 5. 100. c. 3. K

Apud gentiles forma repudiandi erat diuersa: quia aliter repudiabatur vxor, & aliter sponsa; vxor repudiabatur sub his verbis: Res tuas tibi habero. Vel aliter: Res tuas tibi agito. Sponsa verò p hæc verba: Conditione tua non vtar. Et hoc, siue vir, siue mulier repudiaret, vt patet. ff. de diuortijs, & repudij. l. diuortium. De forma vero libelli repudij, apud Iudæos, non constat cũ hoc non expresserit scriptura. Iosephus tñ quarto de Antiquitatibus, dicit quod in libello repudij cõtinebatur, ꝙ vir promittebat nunquam cum illa conuenturum, &c. Mat. to. 5. 101. c. 2. E

De forma repudiandi apud Hebræos. Matth. to. 5. 101. c. 3. F

Secundum legem Iudęorum non licebat repudiare sponsam, siue esset sponsa de futuro, siue de pꝛsenti, sed vxorem iam traductam, & cognitã, vt patet Deut. 24. & c. Mat. t. 5. 101. c. 3. G. 1. Reg. to. 2. 54. c. 1. E. Mat. to. 1. 91. c. 4. F

Apud Hebræos quidam priuabantur iure repudiãdi vxores. Mat. to. 5. 95. c. 1. E

Repudiare vxores quocunq; tẽpore est contra prima præcepta iuris naturalis. Mat. to. 5. 95. c. 2. C

Nõ licebat oĩbus viris Iudęis repudiare vxores suas. Nã duo excipiebantur. 1. infamantes vxores suas, & dicentes se non inuenisse eas virgines, & dormiens in agro cum virgine nondum desponsata Deutero. 22. vbi dicitur, ꝙ si vir odio habens vxorem imposuit nomen pessimum, &c. Deut. 2 habetur Deut. Mat. to. 5. 101. c. 4. F

Christi lex Mat. 19. de non repudiando vxores, non obligabat pro tunc: sed post Christi passionem, facta publicatione euãgelij, &c. Mat. t. 5. 102. c. 2. C

Si Iudæus nunc repudiaret vxorem, & illa transiret ad alterum virum, & ipsa transeat ad fidẽ, & velit habere primum virum, cogetur recipere eam & c. vt patet extra de diuortijs. capit. Gaudemus. Mat. t. 5. 104. c. 1 B

Repudiari non poterat sponsa nondum cognita, vt colligitur. Deut. 24. Mat. to. 6. 48. c. 2. B

Repudians non tenebatur probare aliquã causam, immo nec causam exprimere: nec causam exprimebat: sed solum scriptum dabat, per quod repudiabat illam, & ꝙ dabat ei licentiam contrahendi cum alio, & c. Mat. to. 6. 59. c. 1. A

In aliquibus casibus non poterat vir repudiare vxorem. Mat. to. 6. 59. c. 2. B

Repudiata.

Repudiatæ erant viles, saltem secundum opinionem, quia repudiabantur propter aliquam fœditatem Deut. 24. siue in moribus, siue ĩ corpore Leui. 223. c. 2. A

Mulieri repudiatæ, iuxta vnam opinionem, non licebat accipere alium virum: sicut nec vir poterat ducere aliam vxorem absq; peccato, & c. Sed iuxta aliam opinionem, q̃ tenenda est, dicendum, ꝙ licebat absq; peccato, sicut & viro licebat dare libellum repudij, & c. Mat. to. 5. 97. c. 2. D. & c.

Mulieres repudiatas non poterant ducere sacerdotes: non quia illæ non possent accipere viros, sed quia sacerdotes debebant habere mulieres honorabiles, & sic non accipiebant viduas in vxores, nec meretrices. s. summi sacerdotes. Minores verò sacerdotes repudiatas, nec meretrices. Matth. to. 5. 97. c. 3. I

Ex vxore repudiata non poterat alicui suscitari semen. Mat. to 6. 48. c. 4. K

Repudiatam non poterat vir ad se reuocare ꝑpter multa. Mat. t. 5. 99. c. 1. A. Nisi fortè quando mulier repudiata non accepisset alium virum, & ipse aliam. ibid. 98. c. 3. H

Repudium.

Libellum repudij non permisit Moyses, sed Deus: nõ. n. habebat tantam auctoritatẽ Moyses, vt aliquid malum simpliciter fieri permitteret: nisi dicatur, ꝙ permisit hoc tanquam minister: quia legẽ à Deo datam ipse adducebat ad populum, legebat, & explanabat, & obseruari compellebat, & illi, qui repudiabant vxores, non peccabant mortaliter: qa lex diuina hoc permittebat, & Deus potest facere id, quod vno modo est illicitum, ꝙ ex mandato suo fiat licitũ, Nicolaꝰ tñ de Lyra dicit, ꝙ hoc non consonat intentioni Christi Mat. 19. & ideo dicit, ꝙ repudiũ permittebat in lege: ita ꝙ nõ puniebatur, sed non pp hoc efficiebatur licitũ, & c. Sed contra est, ꝙ Christus Mat. 19 dicit: Si quis dimiserit vxorem, & aliã superduxerit, mœchat: ꝙ nõ loquebatur de præteritis factis: sed de futuris. Ideo non intendebat dicere, ꝙ omnes, qui vxores dimiserant tempore præterito, & alias superinduxerant, fornicabantur: sed quicũq; talia post hoc facerent, & hoc quia Christus incipiebat cõdere legem nouam, & veterẽ abolere, & improbatur opinio Nicolai. Gen. 268. c. 1. D

Repu-

causa

Reſurgere à peccato.

Reſurgere à morte.

Resurrectio.

Nihil

Re-

Regnum Dei

Regnum cœlorum.

Rubigo.

Rubigo Est, cum teneræ fruges noxio rore perfunduntur,& vertuntur calami & spicæ in ruborem. Et deinde marcescentibus radicibus, putrefiunt: & ista impressio vocatur vredo. Gen.4.Gen. 21.c.4.F

Rubigo causatur ab aeris intemperie in fructibus, & in frugibus, vt interius vermibus corrodātur, & marcescentes ante debitum tempus deficiāt. Deuteron. 149.c.4.F

Rubus. In rubo, de quo Exod. 3. Erat verus ignis. Exo.to.1. 16.c.1.A

Sed quare Deus voluerit apparere in Rubo, & in igne: assignatur ratio.ibid. Et illius ignis actio suspendebatur a Deo, sicut suspendit actionē ignis trium puerorū. Danielis.3.&c. Et ille ignis erat à solo Deo, conuertendo. s. aerem, rubo propinquum, subito in ignem. Et ipsum productum cō seruando.ibid. 16.c.4.H

Rubus ardens, & non conbustus significabat, & erat signum liberationis Iudæorum. Exo.tom.1. 17.c.1.C

Rudis. Rudes sensibili exemplo ad intelligendum erudiūtur: sed docti verbis. Matt. to.5. 4.c.4.K

Ruere in faciem Potest dupliciter cōtingere. s. vel ex timore, vel ex reuerentia. Leu. 8c.c.1.E

Ruminare. In animalibus, est signum bonę complexionis,& mūdę,&c. Leu. 96.c.1.A

Rursum, vel rursus.

Ista dictio rursum, vel rursus est aduerbium iterandi. Et iteratio est quādo vnus actus factus fuit, & illo finito, iterum alius factus est. Exo.tom.2.121. col.3.G

Rusticus. Rustici excusantur ab ignorātia iuris, vt patet.cap.de iuris,& facti ignorantia.l.2.& l.cum quis.Gen. 317.c.4.K

Ruth. De libro Ruth.Gen. 20.c.2.A

Quod Ruth,& Orphā Moabitidas duxerint in vxores Chelion,& Maalon, excusantur ipsi. Exo.t.2. 174.c.2.E

Historia Ruth contigisse sub Heli sacerdote, dicūt multi, similiter & Iosephus: sed videtur, ꝙ multo prius. s. tempore Abesan iudicis fuerit, vt dicunt Hebræi, dicunt etiam Abesan fuisse Booz, sed non probant. Ruth. 234.c.1.E

Ruth quare dixerit Noemi tot verba. s. quocunque perrexeris,&c. Ruth.1. 241.c.3.H

Ruth nudam se posuit ad pedes Booz, & cæt. Ruth. 252.c.3.F

Ruth succedebat in bonis Maalon, quandiu apta esset suscitare semen ex aliquo propinquo Maalō, &c.Ruth. 264.c.4.H

Ruth non soluit calciamentum de pede cognati Booz, nec expuit in faciem eius,&c. quia illa pęna legis solum dabatur fratribus defuncti. Deut. 25.&c.Ruth. 279.c.4.G.

Scriptor libri Ruth creditur esse Samuel. Ruth.285. col.2.B

Historia Ruth fuit tempore Gedeonis, & non tpe Heli, nec tempore Besan. Ruth. 286.c.2.B

Liber Ruth dicitur pars quædam, per apocopē, decisa de libro iudicum: quia in diebus vnius iudicis gesta eius narrantur,&c.1.Reg.to.1. 2.A

Liber Ruth,& si post librum iudicum in codicibus nostris ponatur, pertinet tamen ad librum iudicum,& est vltima pars eius per apocopem decisa ab eo: quia tamen de quodam speciali euētu fuit, confectus est libellus per se.1.Reg.to.1. 3 c.2.E

Ruth nominatur in Genealogiam Christi propter multa. Primum ad ostendendum Dei misericordiam. Secundo propter virtutem eius. Tertio ad concordandum progeniem Christi cū sacra scriptura loquente de Messia;&c. Matth.tomo 1.75. colum.2.A

Saba.

A SABA filio Chus, filij primi Chā veniunt Sabæi, qui sunt in Arabia, inter quos thura multa nascuntur. Gen. 51.c.3.G

Saba abundat multū in thure.1.Par. 31.c.1.B

Saba ciuitas est AEthiopiæ caput,& sedes illius Reginæ Saba, quæ venit ad Salomonem.2.Paral. 122.c.1.D

Regina Saba admirata est de omnibus, apud Salomonem, & præcipuè de tribus, vt dicit Iosephus 8.Antiqui. Primo de domo saltus Libani. Secundo de fabrica templi cum ordine ministrantium. Tertio de ordine,& distinctione seruientium Salomoni,&c.2.Paralip. 122.c.3.K

Regina Saba, quæ fuerit, variæ sunt opiniones, quidam dicunt, quòd fuerit Regina totius Aphrisæ, & AEthiopię & AEgypti, quę dicebatur Nichaula, quam Iosephus 8. Antiquita. dicit fuisse Reginam AEgypti. Sed dicendum, quòd ista Nichaula non fuit Regina Saba, illa. s. quæ venit ad Salomonem.3.Reg.88 c.2.D.& 2.Paral. 124.c.4.F

Sed Regina Saba erat Regina AEthiopiæ, & vocatur sic a quadam ciuitate AEthiopiæ dicta Saba. Et non a prouincia, quæ dicitur Sabea,& denominatur a Saba, quia illa ciuitas erat Metropolis regni sui,&c.3.Reg 88.c 3.F.& 2.Paral. 125.c.1.A

Et ista Regina dicitur venisse ad Salomonem in nomine Domini. 2. Paralip.9. Quod potest dupliciter intelligi.2.Paral. 125.c.1.D

Sed quare admirata sit de sacrificijs Salomonis.ibid.

Saba aliquando est nomen ciuitatis, & aliquando regionis. Et prout regio est, dicit quandam partē terræ Arabicæ, quæ longè distat à Ierusalem versus Orientem. Et denominata fuit sic a quodam filiorum Cham nomine Saba Gen.10. Et Saba regio describitur 2.Paralip. 124.c.4.F

Sabbatha. A sabbatha filio Chus filij Cham descendunt Sabathęi. Gen. 51.colum.3.I

Sabbathum. Dies sabbathi applicatus est ad Dei cultum.i. vt homines in eo quiescerent a laboribus, vel operationibus. Et magis propriè Deo vacarent, quam alijs diebus, vt in illo septimo die, in quo Deus quieuit à creando noua, ipsi cessarent ab operando, contēplando beneficia creationis in sex diebus facta, &cæt. Et hoc considerantes prorumperent in gratiarum actiones pro tantis beneficijs, &cæt. Gen. 11.c.1.E

De sabbathi obseruatione non datum est preceptū a principio mūdi, sed datum est post per Moysen, &c Gen. 11.c.2.A

Quod sabbathi præceptum non fuerit morale, sed cæremoniale, ex hoc constat, quia omnia præcepta, quæ scripea sunt in canone Bibliæ, obseruamus, nisi ea, q̄ sunt ceremonialia, vel iudicialia veteris testamenti, sed sabbathū nō obseruamus, ergo

Sacerdos magnus.

Sacer-

Sacer-

Pro

Sacerdos noui testamenti.

acceptare

Sacerdotalis.

Sacramentum.

In

Sacrificium iuge

Sacrificium holocauſti.

Sacrificium pacificum.

Sacrificium pro peccato.

verò

Et

Sama-

Sanctum sanctorum.

Sanctus.

Scabies iugis.

Scala Iacob.

Scandalum. Scandalizari.

dus

Scandalizatus.

Scelus.

Scenophegia.

Scientia.

Pro

Seminis suscitatio.

Seminis

Semi-

Augustinus

Augustinus defendit multum septuaginta interpretes.15.de ciuitat.cap.11.13.&.15.qui,si cum litera hebraica concordari nō possunt,magis est credendum veritati Hebraicæ,a qua nobis scriptura prouenit.Gen. 30.c.4.I

Septuaginta interpretum translationem cęteris esse anteponendam dicit August.2.de doctrina Christiana.c.15.quia,scilicet facta fuit,inquit,spiritu prophetico,quod ideo opinatus est Augustinus,quia credidit illam fabulam de septuaginta cellulis septuaginta interpretum,quod multū displicet Hieronymo.Nec est mirandum,quòd tanti doctores in facto discordent,cùm sit in iure,neque credendum est, ꝙ alterno liuore discrepauerint. Gene. 36.c.3.H

Septuaginta interpretum translationem ita laudat Augustinus in 18.de Ciuitat.&c.quod eius verba, nisi sanè legantur,inuidorum verba videntur.Ge. 36.c.3.H

Septuaginta interpretes non in pluribus cellulis,sed in vna basilica omnes conuenerunt, ait Hieronymus,cuius rationes non videtur autori facere plenam probationem. Ex quo loculus ab autoritate negatiue nō valet. Sed Hieronymi sententia, videtur esse vera ex verbis Iosephi.12. lib. antiqui. cuius verba afferuntur. Gen.36.c.4.H.1.Paralipo. 12.c.2.E

Septuaginta interpretes non prophetarunt, quādo interpretabantur, sed solum erant translatores, nam aliud est esse vatem,& aliud esse interpretē, dicit Hieronymus.Gen. 26.c.4.H

Quod septuaginta interpretes non scripserint, vel trāstulerint spiritu prophetico afflati,probat Hieronymus ex eo, ꝙ valde disperatè, & in sensu contrario Apostolis protulerunt. Itaque, stante eorū litera, Apostolorum probationes non sunt efficaces,quod est contra spiritum propheticum,vt patet in locis,quos adducit Hieronymus,qui nō eodem modo sunt in Hebraica veritate, & in translatione septuaginta interpretum, & sic spiritus sāctus cōtrario modo loqueretur in alijs & in alijs. Gen. 37.c.2.D

Septuaginta interpretes concordant in numero annorum cuiuslibet, hominis,de quibus fit mentio in.5.c.Gen.cum textu Hebræo, sed discordant in annis antequam quilibet eorum gigneret, quia septuaginta interpretes ponunt plures annos, q̄ litera Hebraica, sed deinde subtrahunt eos de annis quos ponit litera Hebraica post generationē, de his Aug.15.de ciuita.cap.11.& vltra, vbi concordat omnes veritates annorum.Gen. 30.c.3.F

Septuaginta interpretes dicunt septuaginta quinq; animas descendisse in Aegyptum,sed non potest hoc colligi ex textu, Hieronym⁹ dicit hoc esse falsum, quia computauerunt septuaginta interpretes quinque nepotes Ioseph filios Manasses & Effrahin, & hoc propter honorē Ioseph, propter quem recepti sūt omnes in Aegyptum de domo Iacob honorifice. Et hunc modum sequutus fuit Luc. Actuum 7.vbi posuit septuaginta animas intrasse in Aegyptum cum Iacob.Et hoc fecit,quia scripsit in Græcia,vbi vigebat tunc autoritas septuaginta interpretum. Gen. 309.c.3.F

Septuaginta, qui descenderunt in Aegyptū de femore Iacob,computantur sic, q̄a animæ ingressæ cū Iacob fuerunt sexaginta sex, cōputando solū eas, quæ descenderūt simul cū eo:deinde dr̄, ꝙ fuerūt 70 animæ,computādo omnes , quot quot erant, siue tunc descēdentes,siue ante,& sic ponunt Ioseph & duo filij sui, & ponitur Iacob cum istis tribus,qui omnes sunt septuaginta. Gen. 387.c.2.E

Septuaginta interpretū trāslatio laudatᷓ à Hieronymo,illa.s. q̄ si permaneret pura,& vt ab illis ædita fuit,nō oporteret,vt ipse quidq̄ scriberet:sed quia cuncta additionibus & detruncationibus vitiata erant,aliā oportuit facere translationem. Iosue. to.1. 8.c.4.G

Septuaginta interpretum translatio magnæ erat autoritatis tempore Hieronymi. Iosue to.1.9.c.2.A

In translatione septuaginta interpretū nō reperiuntᷓ oīa testimonia,q̄ Christus allegat in Euangelio. Neq; q̄ Apostoli in suis Epistolis.Et tñ reperiuntᷓ in trāslatione beati Hieronymi.Iosue.to.1.9.c.4.k

Septuaginta interpretes transtulerunt Bibliā ducentis annis ante Christi natiuitatē.1.Paralip.8.c.2.E Imo centū octuaginta vel paulo minus,vt probatur. ibidem. 11.c.1.A

Septuaginta interpretes,q fuerint,&quo tēpore trāstulerint,& ad cuius preces.1.Paralip. 11.c.1.A

In septuaginta interpretibus non habetur illud, ꝙ allegatur a Mat.2.c.s.Ex Aegypto vocaui filium meū, quod habetur Oseæ.11.Nec illud Matth.2. Quoniā Nazareus vocabitur, ꝙ est apud Isaiam 11.vbi dicitur egrediet virga de radice Iesse & flos &c. Nam secundū proprietatem hebraicam potest dici,& Nazareus de radice eius ascendet. Nec illud,quod habetur Ioan.19.Viderunt,in quē cōpunxerunt, & habetur Zacha.22.scilicet:Aspiciēt ad me, quem cōfixerunt.Nec illud,quod allegat Apostolus.1.cor.2.di.Sed sicut scriptum est,quod oculus non vidit, nec auris audiuit. & habetᷓ Isai. 64.scilicet:A seculo nō est auditum,oculis non viderunt,nec auribus perceperunt, Deus nemo vidit absque te, quod præparasti diligentibus te.1. Paralip.13.c.2.A. Nec illud,quod allegauit Christus, Ioan.7.Sicut dicit scriptura,flumina de ventre eius fluent aquæ viuæ. quod habetur Prouer. 5.scilicet: Deriuentᷓ fontes tui foras.ibid.13.c.4.F

Septaginta interpretes habuerunt donum sapientię, non tamen donum prophetiæ,cum transtulerūt. 1.Paralip. 25.c.3.I

Septuaginta interpretes aliquid addiderūt in translatione, quam fecerunt ad veritatem hebraicam,& interdum aliquid subtraxerūt.1.Paralip.26.c.1.A

Septuaginta senior.

Septuaginta iudices,quos elegit dominus Num.11. exonerauerunt Moysem in his,quæ ad solū Moysem prius pertinebant, nec isti euacuauerunt iurisdictionem eorum, qui consilio Ietro constituti sunt. Num.to.1.134.c.1.A.Et manserunt in deserto.ibidem. 135. c. 1. A Et post fuerunt in terra Chanaam vsque ad Christum,sed non habuerūt postea spiritum propheticum,sicut habuerunt in deserto.ibidem. Et isti septuaginta seniores erat superiores illis iudicibus, qui electi sunt consilio Ietro, & habebant eandem subordinationem ad septuaginta,q̄ habebant ad Moysem, nec isti habebāt aliquā subordinationē ad Moysē. Et isti.70. cum non haberent spiritū ꝓpheticū in terra Chanaā,non valebāt aliqd sententiare sine sūmo pontifice, q̄a erant velut eius consiliarii. Et summus sacerdos proferebat sententiam, & isti assumpti sunt viri prudentes,quia q̄quam s̄m spiritum propheticum ꝓphetarēt, aliq̄n aūt poterant iudicare non habentes spiritum propheticum, vt patet de Moyse. Secundo etiam electi sunt prudentes propter honestatem &c. Et in istis septuaginta poterant aliqui esse iuuenes ætate, senes tamen spiritū,nec repugnat literæ Nu.11.Nu.to.1. 135.c.1.E

motiuum

Nullum

eruditissimi

Statio

Somnus.

Sonus.

Sophista.

Sophonias.

Sopor.

Sopor

Matrimo-

De

Sub-

Tabernaculum.

Tene-

Omnis

Tenta-

Per

Tentatio Chisti.

Tentator

Tentorium

Tepidus.

Teraphim.

Terebinthus.

Terminus.

Terra

tan-

Totali-

sic

Transum

Super

Tripto-

opera

Vates

huius

quod

Vinum.

illi,

Virile membrum.

Virga.

Virgilius vide Virgilius.

Virginitas.

virili

Virgo.

Virtus.

Omnis

Virtuosus.

Ad

Vitalia.

Vitare.

Vitis.

Vitium.

tas,

Homines

cūm

Votum

Leuitæ

Mutuans

mulatus est cum alijs fidelibus, extumulādus est, extra de sepulturis.cap.sacris. Et hoc dummodo ossa eorum possint secerni ab alijs. ibid. c.2.A. Si autem ante non constabat ipsum esse vsurarium, & post constet, non est extumulandus, quia vsurarius non priuatur Ecclesiastica sepultura, quia vsurarius, sed quia publicus vsurarius.ibid.c.4.F

Sacerdos, qui vsurarios manifestos, & vt tales publicatos per Ecclesiam, recipit ad cōmunionem altaris, vel si oblationes eorum recipit, aut ipsos tradat Ecclesiasticæ sepulturæ, incidit in duas pęnas. Prima est, ꝙ omnia, quæ recepit, restituat.s.oblationes, & omnia, quæ ad iura sacerdotum proueniunt. Secunda est, ꝙ manebit suspensus ab administratione officij sui vsque ad condignam pęnitentiam. extra de vsuris.capit. quia in omnibus. Non tñ incidit in ista ipso iure. Sed est canon ferendæ sententię.Mat.to.7.68.c.1.A. Sed pro receptione ad communionem altaris non respondet, nisi vnica pœna.s. manere suspēsum ad arbitrium Episcopi. Aliqui tñ dicunt, ꝙ ipso iure incurrat sacerdos huiusmodi pęnas. Et satis consonat literę, extra de vsuris.c.quia in oībus: vtrumq; tñ teneri potest.ibid.68.c.1.C. Et sicut sacerdotes cogūtur restituere ea, quæ ab vsurariis manifestis receperunt: ita & quod Ecclesiis donatum est, vel prouenit ex prędictis vsurariis, & hoc in odium sacerdotum, qui illud pro Ecclesiis susceperunt. Et si vsurarii, à quibus talia suscepta sunt, prompti sint ad restituendum vsuras, &c. vtpote: quia id facere inchoauerunt: illis debent talia restitui, à quibus receperunt, vel quibus obligati sunt ex onere susceptarum vsurarum. Si autem non sint parati, debēt dari Episcopo, vt ipse restituat eis quibus talia debita sunt. Sed melius videtur, quòd restituātur dantibus ea. Mat.to.7. 68.c.2.C

Vsurarii tenentur restituere vsuras, & si ipsi non restituant, eorum hæredes tenentur restituere, sicut ipsi vsurarii. Et ad hoc compelli possunt. De aliis verò, ad quos peruenerunt res vsurarię circa illud, quod adeptum est per vsuram, vel per eam emptum, &c. quid dicendum sit. Mat.to.7.68.c.3.G

Omnia bona vsurarii obligata sunt ad solutionē vsurarum, quousque ad plenum soluantur vsuræ, vel quousque non habeant in facultatibus, vnde soluant, extra de vsuris.cap.tu. Et si res empta ab vsurario ex pecunia vsuraria, iterum veniat ad tertiū extraneū possessorē, tenebitur vendere possessionem hāc, vt restituat vsuram. Si iste tertius habuit eam ex causa lucratiua, & hæres vsurarii excussus est, & inuentus non soluendo, vt patet instit.de legat.§.res aliena. Sic dicit Gotifri. Secus tamē si ad tertium veniat possessio ex causa onerosa. Nā tūc non tenetur eam vendere ad soluendum vsuras. Nam emēs dedit aliquam rem æquiualentē loco illius, quæ subiit onus solutionis vsurarum. Ideo non manet obligatio aliqua ad restituendū. Secus tamen cū habuit cā ex causa lucratiua, vt quia donata est illi ab vsurario. Nec aliqua res successit vsurario loco illius. Sed dicēdū, ꝙ cū res empta de pecunia vsuraria sit ipsius vsurarii, licet pecunia nō fuerit eius, non potest aliquis rem illam sibi vendicare, neque tenetur specialiter obligata ad solutionē vsurarū. Et potuit donare rem illā. Mat.to.7. 69.c.2.A. Si verò possessio empta de pecunia vsuraria perueniat ad illū, qui dederat vsuras ipsi vsurario, Gotifre.dicit, ꝙ extinguitur actio. Ita ꝙ non competat actio contra hæredes vsurarii pro illa. Et tamen vsurarius, & eius hæredes minimè liberantur. Et hoc siue habeat illam ex causa onerosa, siue ex causa lucratiua, si est æqualis valoris cum vsuris debitis habēti illam ex causa lucratiua: quia videtur facta restitutio, siue eam habeat ex donatione inter viuos, siue ex legato: quia legatum valuit, non quatenus legatū, sed quatenus æs alienū. Si minoris, q̄ vsuræ, competit actio ei contra hæredes vsurarii, uel contra ipsum met usurariū ad supplementum æstimationis usurarum. Si autem sit maioris ualoris, q̄ usura, extinguitur ei actio cōtra hæredes usurarii, &c. Insup manet obligatus quātum ad id, quod res plus ualet, q̄ usuræ. Et hoc, si ex legato habuit. Si uerò alias ex donatione inter uiuos, non uidetur obligatus. Si autē non peruenit ad eū immediatè, sed fuit secūdus, uel tertius, &c. Et ipse, uel aliquis intermediorum habuit eam ex causa onerosa, extinguitur tunc actio, &c. Et si oēs ex causa lucratiua, iam ipse, ad quē peruenit, non potest aliquid petere ratione usurarū, si illa res sit æqualis ualoris cū usura, &c. Si uerò minoris, uel maioris, dic ut supra. Mat.to.7. 69.c.4.F

Omnes hæredes usurarii tam sui, q̄ extranei tenentur ad restitutionē usurarū: quia isti succedunt in iure defuncti. Et hæc repetitio locum habet penes hæredes Iudæorum usurariorum. Matt.to.7. 70.c.4.K

Extranei, qui non sunt hæredes usurariorum, & peruenerunt ad eos aliqua bona usurariorū, qñ teneātur ex illis bonis satisfacere illis, quibus debentur usuræ, & quando non. Mat.to.7. 71.c.2.B

Hæredes usurarii, uel alii, ad quos bona eius peruenirūt, tenētur ad solutionem usurarum ex persona usurarii: si in testamento mandauit illas soluere, uel habuit aliqua signa contritionis. Si uerò impœnitens decedat.i. ꝙ nulla signa cōtritionis in eo apparuerint, non soluuntur ex nomine usurarii, sed ex nomine hæredum; & non quasi ex delicto, sed quasi ex conditione bonorum peruenietium ad eos: quia illa bona, uel sunt alienata, uel saltem aliis obligata. Et transeunt res cum suo onere ad hæredem. Similiter dicendum est de aliis, qui nō sunt hæredes, & tenentur restituere. Matth. to.7. 71.c.3.H

Hæredes usurarii tenentur ad soluendum uniuersas usuras, si non fecerunt inuentarium de bonis usurarii. Et hoc in foro cōtentioso, nō tamen in foro conscientiæ. Si uerò fecerunt, non tenentur restituere ultra uires hæreditatis, tam in foro contentioso, quàm in foro cōscientię. Mat.to.7.71.c.4.G Et si essent duo hæredes, uel plures, & ante solutionem usurarum alter efficiatur non soluendo, tenentur alius, uel alii insolidum, tam in foro contentioso, quam conscientiæ, saltem quantū ad id, quod peruenit ad eos, &c. Et hoc, quia quilibet hæres repræsentat personam defuncti. Matt.to.7. 72.c.1.B

Tam hæres usurarii, quam ipse usurarius tenetur ad solutionem eorum, quæ habita sunt per usuram, si sint res, quarum usus est ipsarum rerū consumptio, ut est pecunia, triticum, &c. Et nihil aliud: quia ea, quæ de talibus acquisita sunt, nō sunt fructus illarum rerū, sed humanæ industriæ, nisi per detētionem talis rei sit damnificatus ille, qui usuras dedit, aliquid amittendo de bonis suis: quia tūc tenetur ad recompensationem nocumenti. Sic dicit Sanctus Thomas Secūda Secundæ quęst.88. art.3. Si autem sint res, quarū usus non sit ipsa consumptio, & tales habent usumfructum, ut sunt domus, agri &c. Tunc tenentur etiam soluere fructus, &c. Et hoc tenendo, sicut Sanctus Thomas tenet, ꝙ usurarius non acquirit dominiū usurarū.

Vtile,

perent, tenebantur vxoribus ad omnia necessaria vitæ ministranda, vt patet in decretis.31.dist.c. quicunque virginitatem. §.potest & aliter.& in c. omnino confitemur. 2.Reg. 133.c.1.D

Vxorum pluralitas non fuit limitata ante Christi aduentum. Sed post Christi aduentum limitatum est, ꝙ esset vnica vxor. 3.Reg. 95.c.1.B

Habere plures vxores non erat vetitum in veteri testamento. Errant ergo illi, qui dicũt, nulli in vete. testa. vel prius ab exordio seculi licuisse habere plures vxores sine speciali dispensatione. Et sic asserit Innocentius Papa, extrà de diuortijs.c.gaudemus. Et tamen quia illa assertio non est præceptũ, quod procedat ex potestate iurisdictionis, cui necessario teneamur obedire omnes fideles: sed est quædam assertio expositiua alicuius veritatis scripturæ: in qua expositione non vult Papa sibi attribui maiorem autoritatem quàm alijs expositoribus: imò potius ecõuerso &c. vt patet in Decretis.20.dist.c.d libellis &c. Licebit ergo nobis recedere ab illa assertione dicentes, ꝙ licuit alicui tã in lege naturę, quàm in veteri testamento accipere plures vxores, nec ad hoc egebat dispensatione aliqua: nisi aliud obstaret. 1.Paralipo. 97.c.4.G

Vxor & maritus debebant esse de eadem tribu, quod apud Hebręos erat regula generalis, interdum tamen erant ex diuersis tribubus &c. vt patet de Dauid,& Michol. 2.Paral. 35.c.2.D

De differentia inter vxorem & cõcubinam. 2.Paral. 155.c.1.C.& 157.c.1.C.Mat.to.5.94.c.1.C

Vxor & vir dicuntur vna caro, non virtute naturæ: sed fictione iuris: sicut testator & hęres: dominus & seruus reputãtur vna persona. Mat.t.5. 81.c.2.A

Plures vxores habere non fuit prohibitum in lege naturæ, nec in lege veteri. 2. Paralipo. 156.c. 4.F. 157.c.2.C

Vxores accipiendæ sunt bonæ, vt filios in bonitate nutriant. Gen. 288.c.1.E

Duas sorores poterat quis habere in vxores successiuè, in lege veteri: non tamen simul; nec matrem, & filiam simul, sed mortua matre alicuius fœminæ, quam quis habuit in vxorem, poterat postea habere filiam eius in vxorem.2.Paralip. 256.c.4.I

Vxores in veteri testa. accipiendæ erant ex eadem tribu: Nu.36. Et huius potest esse ratio, quia mulier debebat succedere patri in hereditate. Et ideo si illa acciperet virum de alia tribu, transiret possessio vnius tribus in alteram.2.Paral. 237.c.1.B

Plures vxores habere est aliquo modo contra ius naturale, & aliquo modo non; licet non sit contra ius naturæ, vt communiter accipimus. Matt. to.5. 83.c.3.F

Vxorum pluralitas licet non tollat in totum primũ finem matrimonij, qui est proles, neque secundũ, qui est fides: tollit tamen tertium.s.sacramentum. Matt.to.5.84.c.1.D. Vnde parum est contra legem naturę pluralitas vxorum, accipiendo stricte legẽ naturæ: sicut communiter accipimus. Nam non est contra illam, siue contra ius naturale. ibid.c.2.B

Qui à principio multas vxores habebant, non peccabant: quia non erat hoc contra prima pręcepta iuris naturalis: bene tamen contra secunda. Sed ista non obligant hominem contrafacientem, nisi talia præcepta lege diuina, vel humana, vel consuetudine firmata fuerint. Mat.to.5. 84.c.3.F

Vxorum pluralitas non impedit, vel tollit primum finem matrimonij.s.prolem: facit tamen difficilẽ peruentionem ad finem secundarium. Mat.to.5. 84.c.3.H. Impedit tamen quo ad secundarium finem, scilicet ad remedium morbi, vt tollatur occasio fornicandi. ibidem. c.4.K

Vnitas vxoris est de lege naturæ, sed non de illa, quã natura docuit omnia animalia. Mat.to.5. 84.c.3.H

Vxoris vnitas propriè loquendo reperitur in animalibus brutis. Matt.to.5. 84.c.4.H

Vxorum pluralitas an sit contra naturam. Gen.317. c.1.A.& Mat.to.5.86.c.2.D.& 84 c.3.H

Vxorum pluralitas est nobis prohibita iure diuino positiuo, & maxime euangelico, quod nobis constat tam ex verbis, quàm ex factis. & probatur hoc per Innocentium in c.gaudemus. extra de diuortijs. Matt.to.5. 85.c.2.A

Vxor & seruus inter Barbaros eundem ordinem habent. Gen. 235.c.2.E

In veteri testamento licitum fuit habere plures vxores, vt probatur. Mat.to.5.85.c.3.G. Et hoc licuit Iudæis ex lege. ibidem.86.c.1.C. Et licet arguantur, quòd habuerint vxores plurimas.i. effrenatissimã multitudinem vxorum, vt Salomon. 3. Reg. 11. Non tamen, ꝙ habuerint plures. Nam Dauid multas habuit.s.plures, quàm viginti. Nam decem cõcubinas eius cognouit filius eius Absalon. 2. Regum. 16. ibidem.

Habere multas vxores licitum fuit omnibus ante legem Christi; quia non erat cõtra ius naturale propriè sumptum, neque contra rationem. Mat.to.5. 86. c. 2.D

Aliqui dicunt, simpliciter esse verum, ꝙ nunquam fuerit licita vxorum pluralitas sine Dei dispensatione: quia lex de vnitate vxorum non est aliquid humanitus positum, sed diuinitus datum, & non in literis, sed in corde impressum. Et ideo non potest esse dispensatio in hac lege, nisi per Deum. Et ita fuisse factam patribus, dicunt. Et ad eorum exẽplum alij fecerunt in tempore, quo cultus Dei per propagationem deriuandus, & extendendus erat. Et dicitur extrà de diuortijs. c. gaudemus. ꝙ nulli vnquam licuit plures habere vxores, nisi cui ex diuina reuelatione cõcessum est. Mat.to.5.86.c.3.I. Sed habere plures vxores, secundum aliquos, licitum est: nisi lege diuina, aut humana, vel consuetudine, oppositum firmetur. Et ita non solum ex dispensatione, vt alij dicunt, sed etiam sine dispensatione licuit habere plures vxores, quousque per legem Christi prohibitum est. Nec habere plures vxores est contra naturam, sed præter naturam. Nec in nouo testamento est eadem ratio dispensandi in hoc, quę fuit in veteri: quia veniente Christo, fuit tempus plenitudinis gratię, per quam Dei cultus in omnes gentes spirituali propagatione multiplicationem accipiebat, & cõseruationem, in veteri verò lex non se extẽdebat ad multas gentes, sed in illa, cui data erat, manebat. Et ideo oportebat eam conseruari eo modo, quo gens illa conseruabatur.s.per propagationem: & ideo vacandũ erat propagationi. Lex verò nõ diffunditur in omnes gentes per spiritualem propagationem. i. per prædicationem verbi. Et ideo per illum modum debuit continuari, & non per carnalem deriuationem: & sic conuenienter stricta fuit vxorum pluralitas ad vnitatem; neque pluralitas vxorum tollebat omnino tria bona matrimonij. Nã ibi aliqua fides obseruabatur & proles & sacramentum; nã licet non significaretur vnio Christi ad ecclesiam perfectè, significabatur tamen aliquo modo.s. distinctio graduum in ecclesia Christo vnita. Et hoc tam in ecclesia militante, quàm in triumphante.

Aliqui dicunt, ꝙ licet esset vnitas vxoris de iure naturæ, Deus tamen permisit Iudęis pluralitatem vxorum, sicut permisit eis multa, quæ in nouo testamento

Xenophon.

Zabulon.

F I N I S.

Regiſtrum.

A B C D E F G H I K L M N O P Q R S T V X Y Z.

Aa Bb Cc Dd Ee Ff Gg Hh Ii Kk Ll Mm Nn Oo Pp Qq Rr.

Omnia ſunt Terniones, pręter Rr Quaterniones.

Ex Typographia Rampazettana.

INDEX
OMNIV
OPERV
ABVLES.

calibrite
colorchecker CLASSIC
mm